

Hyvinvointialueet järjestöjen näkökulmasta 6/2023

Järjestöjen sote-muutostuen tilannekuvaraportti
Kesäkuu 2023

Johdanto

- Raporttiin on koottu järjestönäkökulmasta tietoa hyvinvointialueista:
 - Osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valmistelusta
 - Järjestöyhteistyön rakenteista
 - Alueellisten RRP-hankkeiden painopisteistä
 - Järjestöavustusmalleista
- Raportti perustuu:
 - Hyvinvointialueiden päätöksenteon asiakirjoihin (hallintoelinten pöytäkirjat liitteineen) sekä valmistelua kuvaaviin esityksiin ja dokumentteihin, jotka on julkistettu viimeistään 31.5.2023
 - Hyvinvointialueiden uutiskirjeisiin, kotisivujen uutisiin ja tiedotteisiin
 - Järjestöjen sote-muutostuen alueilla toimivien järjestöasiantuntijoiden keräämiin tietoihin
- Raportti on jatkoa järjestöjen sote-muutostuen aiemmalle hyvinvointialueraportille 1/2023, joka saatavilla Innokylästä
 - Aiemmassa raportissa on kuvattu laajemmin hyvinvointialuestrategioiden sisältöä

Yhteenvetoa: rakenteet, avustukset, hyte ja osallisuus 1-6/2023

- Hyte ja osallisuus
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä useilla alueilla on tekeillä alueellinen hyvinvointikertomus
 - Osa alueista on saanut valmiiksi vuoden 2022 hyvinvointiraportin
 - Osallisuusohjelmien valmistelu etenee. Sitran osallisuusohjelmassa mukana olevilla alueilla ollaan siirtymässä erilaisten sovellusten ja menetelmien pilotointiin.
- Rakenteet
 - Järjestöyhteistyöstä vastaavien toimielinten tehtäviä on tarkennettu joillakin alueilla. Monella alueella ollaan vasta luomassa järjestöjä kokoavaa yhteistyöelintä tai vanhempaan yhteistyöelimeen (järjestöneuvottelukunta) vasta muodostetaan yhteyttä.
- Järjestöavustukset
 - Useimmilla alueilla hyvinvointialueen vuoden 2023 järjestöavustukset ovat olleet haettavana joko vuoden 2022 lopulla tai vuoden 2023 alkupuolella. Myöntöpäätöksiä on tehty 17 hyvinvointialueella.
 - Myönnettyjen avustusten kokonaissummat vaihtelevat. Alueiden välillä on suuria eroja kun avustussumma suhteutetaan asukaslukuun. Luvut eivät kuitenkaan ole suoraan vertailukelpoisia, koska kumppanuusyhteistyön sopimuksia on voitu tehdä myös avustusmallin ulkopuolella ja koska työnjako hyvinvointialueen ja kuntien kesken vaihtelee suuresti alueittain.
 - Kaikilla hyvinvointialueilla järjestöavustusmallia (kriteerit, aikataulu, hakujärjestelmä) tullaan kehittämään vuoden 2023 aikana ensimmäisen hakukierroksen kokemusten perusteella

Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRP) alueelliset hankesuunnitelmat

- Suomen kestävä kasvun ohjelma perustuu EU:n elpymisvälineeseen. Ohjelma jakautuu useisiin osiin eli pilareihin, joista pilari 4 kohdentuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon.
 - Pilari 4:n päätavoite on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen. Kaaviokuva ohjelman rakenteesta seuraavalla dialla.
 - Ohjelmaa toteutetaan hyvinvointialuekohtaisilla hankkeilla
 - Hyvinvointialueiden hankesuunnitelmat on päivitetty keväällä 2023. Suunnitelmat löytyvät kootusti Innokylästä.
 - Järjestöjen näkökulmasta keskeisiä asiakokonaisuuksia pilari 4:ssä ovat:
 - Monialainen hyte-palvelukonsepti, jossa edistetään hyte-toiminnan saavutettavuutta. Välineenä on alueellinen (digitaalinen) palvelutarjotin, jonka on määrä koota laajasti hyte-toimintaa sekä kansalaisten että palveluohjauksen ammattilaisten käyttöön
 - Matalan kynnyksen ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen kehittämällä palvelu- ja elintapaohjausta
- Yhteenvetoa hyvinvointialueiden hankesuunnitelmista:
 - Järjestöyhteistyön tärkeys kirjatut kaikilla alueilla yleisellä tasolla ennaltaehkäisevän ja monialaisen toiminnan kehittämisessä. Kaikki hyvinvointialueet haluavat järjestöjen toiminnasta tietoa palvelutarjottimelle.
 - Järjestötoiminnasta tunnistettu erityisesti:
 - Kokemusasiantuntijat, vertaistuki, järjestöjen etsivä ja jalkautuva työ
 - Olemassa olevat järjestötiedon varannot

Suomen kestävä kasvun ohjelma: hanketyötä hyvinvointialueittain

Sosiaali- ja terveydenhuollon **palvelujen saatavuuden vahvistaminen** ja **kustannusvaikuttavuuden lisääminen**

Edistetään hoitotakuun toteutumista sekä **puretaan** koronavirustilanteen aiheuttamaa hoito-, **kuntoutus- ja palveluvelkaa**

Edistetään hoitotakuun toteutumista **vahvistamalla ennaltaehkäisyä** ja ongelmien varhaista tunnistamista

Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa **tietopohjaa** ja vaikuttavuusperusteista **ohjausta**

Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut **digitaaliset innovaatiot**

Tarkentavat tavoitteet ja toimenpiteet ("työpaketit") on määritelty hyvinvointialuekohtaisesti

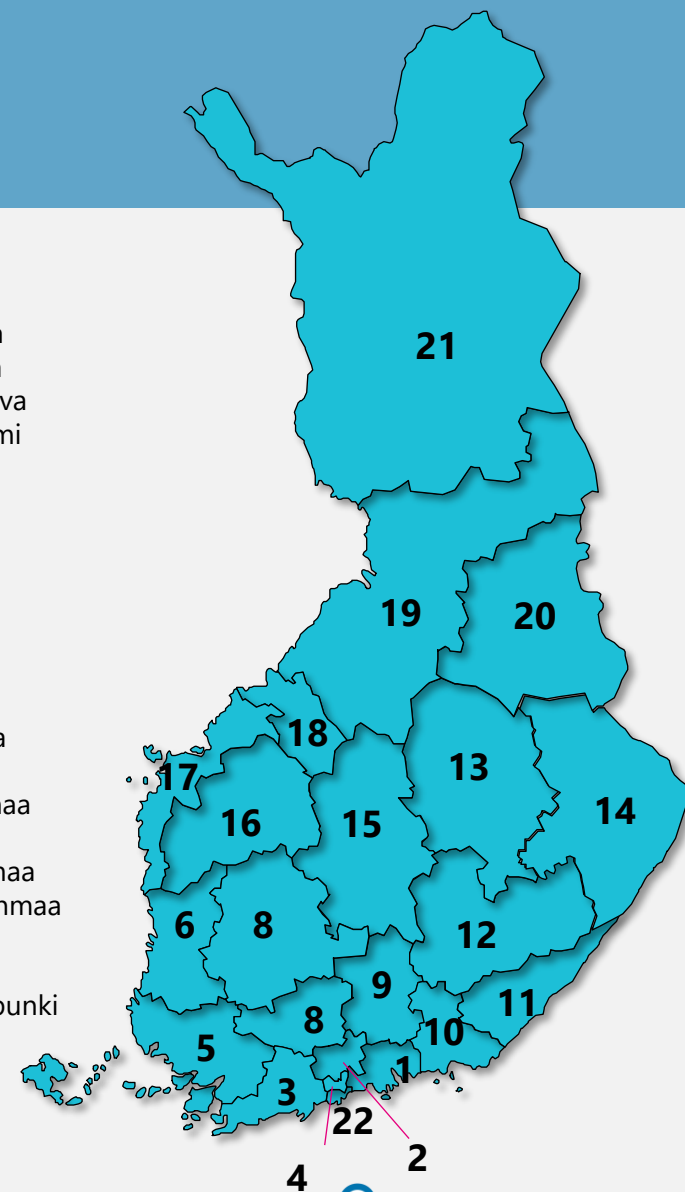

Tiedot hyvinvointialueittain

- Hyte ja osallisuus
 - Hyvinvointialue- ja palvelustrategioiden valmistelun tilanne, sisältö pääpiirteissään
 - Keskeiset laaditut osallisuus- & hyte-asiakirjat, mallit ja ohjelmat
 - Hyte-neuvottelut: muoto, aikataulu
- Rakenteet
 - Järjestöjen kannalta tärkeimmät hyvinvointialueen toimielimet, joiden toimintaa on määritelty hallintosäännössä
 - Järjestöyhteistyötä tehdään alueilla myös muissa kanavissa
- RRP Kestävän kasvun ohjelma
 - Järjestöyhteistyön kärkiä alueellisessa hankesuunnitelmassa
- Järjestöavustukset
 - Tiivistelmä hyvinvointialueen järjestöavustuksia koskevista myöntämiskriteereistä, hakuohjeista ja avustustilastoista
 - Myönnetty avustukset: päivämäärä ja kokonaissumma

Hyvinvointialueet

1. Itä-Uusimaa
2. Keski-Uusimaa
3. Länsi-Uusimaa
4. Vantaa ja Kerava
5. Varsinais-Suomi
6. Satakunta
7. Kanta-Häme
8. Pirkanmaa
9. Päijät-Häme
10. Kymenlaakso
11. Etelä-Karjala
12. Etelä-Savo
13. Pohjois-Savo
14. Pohjois-Karjala
15. Keski-Suomi
16. Etelä-Pohjanmaa
17. Pohjanmaa
18. Keski-Pohjanmaa
19. Pohjois-Pohjanmaa
20. Kainuu
21. Lappi
22. Helsingin kaupunki

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on **hyväksytty aluevaltuustossa 1.11.2022**. Strategiassa määritellään hyvinvointialueen visio, arvot ja kriittiset menestystekijät. Lisäksi menestystekijöiden toteuttamiselle ja edistämiseksi yksilöidään mittareita ja toimenpiteitä. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa nimetään voimavaraksi osallisuuden edistämässä. Strategiatyö jatkuu muun muassa palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelulla.

Hyte-neuvottelut

Hyte-neuvotteluiden toimintatapoja ja rakenteita ollaan luomassa yhteistyössä kuntien kanssa keväällä 2023. Sen jälkeen täsmennetään neuvottelujen toimintatapoja järjestöjen kanssa.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueelle ollaan laatimassa osallisuussuunnitelmaa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Itä-Uusimaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta linjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaatiman yhteistyön suunnittelua ja koordinointia hyvinvointialueen kuntien, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lautakunta päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta määrärahojen puitteissa.

Valmistelussa on **järjestöjen kumppanuuspöytä** hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyöelimeksi. Kumppanuuspöydän tehtäviksi on kaavailtu mm. tiedonkulun edistämistä eri tahojen välillä, yhteistyön vahvistamista ja järjestönäkökulman tuomista hyte-työhön hyvinvointialueella.

Itä-Uudenmaan kestävän kasvun hanke

Järjestöt mainitaan yhteistyötahona yleisellä tasolla, muutamien konkreettisten täydennyksin. Uudella Kumppanuustalolla pyritään tuomaan järjestötoiminta vahvemmin osaksi matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita. Digisotokeskuksessa on tarkoitus olla myös järjestöjen kokemusasiantuntijoita.

#ihmisenote

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusten myöntämisperusteet on hyväksytty kehittäminen ja yhteistyö – lautakunnassa 3.5.2023.

Avustettava toiminta

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on hyvinvointialueen arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tukee hyvinvointialueen omaa palvelutoimintaa. Lisäksi Avustusta myönnettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan laajuuteen, toteutukseen ja vaikuttavuuteen.

Hakuaika

Avustukset ovat haettavana 5.6.2023-4.8.2023.

Avustuslajit

Kumppanuusavustuksella voidaan tukea harkinnan mukaan toimintaa, johon hakija hakee hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta, Euroopan sosiaalirahaston (ESR), Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM), Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tai Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) hankerahoitusta.

Toiminta-avustus:

- mahdollistaa osaltaan asukkaiden mielekkään ja merkityksellisen arjen
- on saatavilla koko hyvinvointialueella tai useiden kuntien alueella
- toteuttaa hyvinvointialueen strategian (ja jatkossa myös hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen) painopisteitä
- täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sotepalveluja
- on selkeä osa hyvinvointialueen toimintakokonaisuutta
- voi olla yksittäisen järjestön tai usean järjestön yhteisvastuullista toimintaa

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Keski-Uudenmaan hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia on hyväksytty yhtenä asiakirjana aluevaltuustossa 8.12.2022. Järjestömaininnat jäävät asiakirjassa niukoiksi. Järjestöyhteistyölle luodaan kuitenkin pohjaa strategian yhteistyötä ja kumppanuutta korostavilla arvo- ja painopistemäärityksillä, samoin ennaltaehkäisevää toimintaa korostavilla painotuksilla. Kolmas sektori mainitaan palvelutuotannon monituottajuusmallin kokonaisuudessa. Palvelustrategiaa konkretisoiva palvelujen verkostosuunnitelma on valmisteltavana, tavoitteena on saada se hyväksyttäväksi 6/2023.

Aluehallitus on 14.3.2023 hyväksynyt strategian toimeenpanon viitekehysten, jossa toimeenpanoa konkretisoidaan kytkemällä se seitsemään (7) osaluueeseen.

Hyte-neuvottelut

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta käsitellyt neuvotteluita 15.3.2023, jolloin tavoitteeksi asetettiin järjestää ne keväällä 2023.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen osallisuuden edistämiseksi perustana on aiemman sote-kuntayhtymän **osallisuusohjelma vuosille 2020-2025**. Keski-Uusimaa on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa. Vuonna 2023 kokeilussa toteutetaan puntaroiva asukaspaneeli.

Sote-kuntayhtymän **alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2020-2025** määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen saralla muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön suuntaviivoja. Lisäksi hyvinvointialueen toimintaa määrittelevät sote-kuntayhtymän alakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat (lapset ja nuoret, ikääntyneet, ehkäisevä päihdetyö, perheväkivallan ehkäisy; vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma laadittavana).

Hyvinvointialueen **alueellisessa opiskeluhuoltosuunnitelmassa 2023-2025** järjestöt mainitaan mahdollisena yhteistyötahona.

Vuoden 2022 **alueellinen hyvinvointikertomus** hyväksytty aluehallituksessa 9.5.2023.

Järjestöjen näkökulmasta erityisen tärkeä yhdyspinta hyvinvointialueeseen on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen allianssi eli **hyte-allianssi kumppanuusmalli**, joka **nimetään 1.6. alkaen Keusoten Hyte-verkostoksi**. Kehittämishankkeena käynnistynyt kumppanuusmalli luo hyvinvointialueella yhteyksiä järjestötoiminnan ja eri palvelualueiden välille. Sen puitteissa on määritelty yhteistyön käytänteitä (toimintatavat, yhdyshenkilöt) ja kuvattu yhteisiä asukaspolkuja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yli 20 eri aiheessa. Kumppanuusmallissa on mukana yli 30 järjestöä. Kumppanuusmallin yhtenä tärkeänä työskentelytapana ovat ilmiötyöpajat.

#ihmisenote

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue: rakenteet

RRP
Keski-Uusimaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunnan vastuulle on annettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tehtävät.

Palvelujen järjestämisen lautakunta vastaa muun muassa palveluiden alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumisesta, ja se huolehtii palveluketjujen kokonaisuuksien yhteensovittamisesta eri organisaatioiden toimijoiden kesken.

Keusoten hyte-verkostolla (aiemmin hyte-allianssi) on keskeinen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä, erityisesti järjestöyhteistyön koordinoinnissa (ks. Hyte ja osallisuus). Verkostolle on hyvinvointialueen organisaatiossa nimetty vastuuhenkilö.

Keski-Uudenmaan järjestöneuvottelukunta on aloittanut toimintansa 2022. Hyvinvointialueella oma edustaja järjestöväetoisessa järjestöneuvottelukunnassa. Järjestöneuvottelukunnan on määrä olla elin, jonka kautta järjestöt muun muassa osallistetaan hyvinvointialueen ja järjestökentän välisiin vuotuisiin hyte-neuvotteluihin.

Kestävä kasvu -hanke

Järjestöyhteistyötä korostetaan monialaisen varhaisen tuen mallien kehittämisessä. Järjestöedustaja on hankkeen ohjausryhmässä.

#ihmisenote

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt järjestöjen avustamisen periaatteet 26.10.2022. Tarkentavat jakoperusteet ja kriteerit on hyväksytty lautakunnassa 15.2.2023.

Avustettava toiminta

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöavustusten perusta on hyte-allianssin **kumppanuusmallissa**. Kumppanuudessa järjestötoiminta kytketään sopien hyvinvointialueen asiakas/potilasprosesseihin tai asukaspolkuihin. Kumppanuus on tarjolla kaikille yhdistyksille, joiden toiminta palvelee hyvinvointialueen tavoitteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Järjestötoiminnan kohdentumista palveluihin määritellään hyte-allianssin ilmiötyöpajoissa.

Hakuaika

Avustuksiin on jatkuva haku. Avustushakemukset pisteytetään.

Avustuslajit

Hyvinvointialue avustaa järjestöjä tekemällä järjestöjen kanssa **kumppanuussopimuksia**, joissa hyvinvointialueella joko on omarahoitusosuus tai sitä ei ole. Molemmissa vaihtoehdoissa kumppanuussopimuksen piiriin tuleva toiminta voi olla esimerkiksi STEA-rahoitteista järjestötoimintaa (tai vastaavat ulkoiset rahoitukset, esim ESR, Uudenmaanliitto). Kumppanuussopimusten piiriin tulevan toiminnan tulee olla Hyte-allianssi kumppanuusmallin tavoitteiden mukaista. Hyvinvointialueen tuki on aina täydentävää julkista rahoitusta. Omarahoitusosuuksellisiin kumppanuussopimuksiin ei ole hakua, vaan ne neuvotellaan aina erikseen (Hyte-allianssi kumppanuusmallin kriteerit). Avustusperustaiset kumppanuussopimukset tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella. **Euromääräisiä toiminta-avustuksia** voi hakea yksittäinen järjestö tai useampi järjestö yhdessä. Avustuksia myönnetään toimintaan, joka palvelee koko hyvinvointialueen asukkaita tai alueen sote-palvelualueen asiakkaita heidän palvelutarpeiden mukaisesti. Toiminta, jolle avustusta haetaan vastaa Hyte-allianssissa sovittuihin painopisteisiin ja edellyttää ilmiöpajoissa tehtyä yhteistä suunnittelua. Ilmiöpajatyöskentelyyn perustuen haku on jatkuva. Hyvinvointialue avustaa järjestöjä tarjoamalla **toimitilojaan maksutta järjestöjen käyttöön** silloin kun toiminta toteuttaa avustamisen periaatteita ja Hyte-allianssi kumppanuusmallin tavoitteita. Toimitilojen käyttöön liittyvät sopimukset tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella. Lisäksi kumppanuuden puitteissa voidaan tehdä viestinnällistä yhteistyötä, käynnistää kokeiluja, sopia asukkaiden ohjaamisesta järjestötoiminnan piiriin tai asiantuntija-avun antamisesta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia **hyväksytty aluevaltuustossa 25.10.2022**. Strategiatyö jatkuu palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen sekä strategian mittareiden valmistelulla vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on, että palvelustrategia hyväksytään aluevaltuustossa viimeistään 11/2023.

Hyvinvointialuestrategiassa määritetään hyvinvointialueen arvot ja strategiset tavoitteet. Toiminnassa aiotaan tukeutua monialaiseen yhteistyöhön, jonka piiriin halutaan myös järjestöt. Tavoitteena on "saumaton yhteistyö" kolmannen sektorin ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen osallisuusohjelma laaditaan vuoden 2023 aikana.

Länsi-Uudenmaan **alueellinen hyvinvointikertomus** laaditaan vuoden 2023 aikana. Kertomuksen laadintaa ohjaa tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, työstössä mukana Länsi-Uudenmaan hyte-verkosto.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Länsi-Uusimaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallitus vastaa asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä ja niitä koskevien periaatteiden määrittelystä.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnalla on laaja tehtäväkenttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä lautakunnan tulee seurata ja arvioida hyvinvointialueen toiminnan yhteen sovittamista kuntien ja kolmannen sektorin toimintaan, ja lautakunta hyväksyy avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastaa avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa.

Järjestöneuvottelukuntaa on valmisteltu hyvinvointialueen järjestöyhteistyörakenteeksi. Päätöstä sen toteuttamiseksi ja käynnistämiseksi ei ole tehty.

Hyvinvointialue on perustanut **Länsi-Uudenmaan hyte-verkoston** vahvistamaan hyte-toiminnan suunnitelmallisuutta ja yhteistyötä. Verkostossa on järjestöjen edustaja sekä edustajat kaikista alueen kunnista.

Hyvinvointialueen organisaatioon perustetaan 5/2023 **monialainen sisäinen hyvinvointityön asiantuntijaryhmä**. Ryhmän toimintaa koordinoidaan strategia ja -johdon tuki -yksikön yhdyspintatiimistä. Hyte-asiantuntijaryhmän tehtäviin kuuluu mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö ja kehittäminen.

Saatavuuden parantaminen ja koronan aiheuttaman hoitovelan purkaminen digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen 'RRP-LUVN'
Järjestötoiminta halutaan digitaaliselle palvelutarjottimelle, ja yleisemmin yhdyspintatoimijoiden palvelutarjonta pyritään tuomaan osaksi asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa. Liikkuvien palvelujen konseptia kehitetään, tavoitteena linkittää jalkautuvat ja matalan kynnyksen liikkuvat palvelut järjestötoimintaan. Järjestöedustus ohjausryhmässä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus päättänyt 10.10.2022 jakaa vuodelle 2023 järjestöavustuksia kuntien aiempien vuosien käytäntöjen mukaisesti. Talousarviossa vuoden 2023 avustuksiin varattiin 2,9 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen järjestöavustusmallia vuodelle 2024 laaditaan. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnassa keskustelua aiheesta 2.3.2023 ja 11.5.2023. Malliluonnos ollut lausunnoilla 4-5/2023. Lausuntojen perusteella muokattua järjestöavustusmallia ja -prosessia on tarkoitus tarkastella tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan kokouksessa 31.8.2023.

Tavoitteena on, että vuoden 2024 maksatusprosessit voitaisiin käynnistää heti alkuvuodesta 2024.

Avustettava toiminta

-

Hakuaika

-

Avustuslajit

-

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on **hyväksytty aluevaltuustossa 22.11.2022**. Palvelustrategia on sovitettu osaksi hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialuestrategiassa määritellään arvot, missio, visio ja palvelulupaus. Hyvinvointialue aikoo uudistaa toimintaansa yhdessä järjestöjen ja yritysten kanssa rohkeasti ja ennakkoiden. Kumppanit ja sidosryhmät nostetaan tärkeiksi yhteistyötahoksi niin hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä kuin palvelutuotannossa, koska yhteistyön odotetaan edistävän ennaltaehkäisevää toimintaa ja asiakaslähtöisyyttä.

Hyte-neuvottelut

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on käynyt hyte-neuvotteluita alueen kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen kanssa kevään 2023 aikana kolmesti. Tapaamisilla on keskusteltu yhteistyön rakenteista, alueen ilmiöistä sekä eri toimijoiden rooleista hyte-työssä. Neuvotteluissa alueellisen hye-yhteistyön painopistealueiksi on neuvotteluissa nostettu osallisuus, mielen hyvinvointi sekä hyvinvointia tukevat elintavat. Yhteisessä keskustelussa on päädytty ns. jatkuvan neuvottelun rakenteeseen, jossa hyvinvointialue käy säännöllisesti keskustelua eri toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Neuvotteluista esim: Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta 8.5.2023.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Osallisuusohjelma hyväksytty aluevaltuustossa 14.3.2023. Järjestöillä on kaksoisrooli osallisuusohjelmassa: järjestöjen omien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisen lisäksi järjestöt toimivat hyvinvointialueen kumppaneina asukas- ja asiakasosallisuuden edistämässä. Hyvinvointialuestrategian mukaan vuoden 2023 aikana tullaan laatimaan lisäksi toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat, joissa määritellään konkreettisia toimenpiteitä ja aikatauluja.

Alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa laaditaan vuonna 2023. Samassa yhteydessä tuotetaan ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat (lapset&nuoret / työikäiset / ikääntyneet). Työskentelyä johtamaan on asetettu erityinen HYTE-ohjausryhmä. Ikäryhmäkohtaisten suunnitelmien laadintaa varten on muodostettu asiantuntijaryhmiä, joihin valitaan edustajia vaikuttamistoimielimistä. Tavoitteena on saada kertomus ja suunnitelma valtuustoon 11/2023.

Järjestöyhteistyön tiekartta 2022-2025 on hyväksytty lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnassa 6.3.2023. Tiekartta sisältää yhteistyön vision, neljä tavoitetta yhteistyölle sekä vuosittaiset toimenpiteet. Tiekartan toimeenpanosuunnitelmassa vuodelle 2023 korostetaan järjestöyhteistyön koordinoinnin, rakenteiden, viestinnän ja osallisuuden vakiinnuttamista.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Vantaa ja Kerava

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallitus päättää järjestöavustusperiaatteiden hyväksymisestä ja avustusten myöntämisestä lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan ehdotuksen pohjalta.

Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan tehtävänä on mm. edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä turvallisuutta ja koordinoida hyvinvointialueen järjestöyhteistyötä. Se päättää avustushaun avaamisesta ja laatii aluehallitukselle ehdotuksen avustusten myöntämisestä.

Vantaan ja Keravan järjestöyhteistyön tiekartan vuoden 2023 toimeenpanosuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi muodostaa **järjestöyhteistyön rakenne** (yhteistyöryhmä / neuvottelukunta / vastaava), joka käynnistäisi toimintansa jo vuoden 2023 aikana. Vaihtoehtoina valmistelussa (5/2023) 1) Järjestöjen yhteistyöelin osana lähidemokratia- ja osallisuuslautakuntaa tai 2) järjestöjen vapaamuotoinen yhteistyöelin, joka vastaa osin aiempaa hyvinvointialueen HYTE-tiimin koordinoimaa järjestöjen kehittämissäryhmää.

VaKeHyva – Hyvät palvelut 2.0

Järjestötoiminta halutaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikkoa kehittämällä sähköistä palvelutarjotinta ja asiakasohjausta. Järjestöyhteistyön tärkeyttä korostetaan nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämisessä. Palvelutarjotin toteutetaan hyvinvointialueen kotisivuille.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus hyväksyi järjestöavustusten periaatteet 5.10.2022. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta hyväksyi tarkentavat kriteerit 8.11.2022.

Avustettava toiminta

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tukee avustuksilla yleishyödyllistä, sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaa tai täydentävää toimintaa, joka siten edistää Vantaan ja Keravan alueen ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Tukemisella ja täydentämisellä tarkoitetaan hyvinvointialueen palveluketjujen ja -kokonaisuuksien vahvistamista ja monipuolistamista yleishyödyllisellä toiminnalla. Toiminnan on oltava hyvinvointialueen arvojen mukaista ja sen strategisia tavoitteita palvelevaa. Avustuksia myönnetään Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimiville rekisteröidyille, yleishyödyllisille yhdistyksille ja muille yhteisöille tai toispaikkakuntalaisille toimijoille, mikäli niiden avustettava toiminta kohdistuu keravalaisiin ja vantaalaisiin.

Haku-aika, myönnetyt avustukset

Talousarviossa avustuksiin oli varattu 850000,00€. Avustukset olivat haettavana 24.11.2022–22.12.2022. Aluehallitus myönsi 14.3.2023 toiminta- ja yleisavustuksina 94500,00€ ja kumppanuusavustuksina 755500,00€.

Avustuslajit

Eri avustuslajeihin kohdistuvia yleisiä vaatimuksia:

Avustuksen saajalla tulee olla käytössä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemusta, ja saajan tulee lisäksi osoittaa näyttöä kohderyhmälle suunnatusta vaikuttavasta toiminnasta ja kohderyhmän osallistamisesta toiminnan kehittämiseen. Avustettavan toiminnan tulee kohdistua haavoittuviin ryhmiin.

Toiminta-avustukset on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevan toiminnan järjestämisen kuluihin. Avustuksen kuluina hyväksytään hakemuksessa olevat toiminnasta aiheutuvat kustannukset, kuten palkkakulut sekä yksilö- ja ryhmätoiminnasta aiheutuvat kustannukset. Avustuksella voi kattaa myös yleiskuluja, kuten vuokra- tai puhelinkuluja ja toiminnan järjestämiseen liittyviä aineiston hankintakuluja.

Kumppanuusavustuksia voivat saada yhdistykset ja yhteisöt seuraavin ehdoin:

- Toiminta vahvistaa erityisen vaikuttavalla tavalla hyvinvointialueen asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja toiminnan puuttumisen huonontaa selkeästi kohderyhmän selviytymistä arjesta.
 - Toiminta tukee merkittäväällä tavalla hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa eikä hyvinvointialue itse tuota vastaavaa palvelua.
 - Avun ja tuen saajat tulevat toimintaan hakeutuen itse toiminnan piiriin ja / tai sosiaali- ja terveystoimen ohjaamina.
 - Toimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
 - Toimijalla on vapaaehtoistoimijoiden lisäksi myös palkattua henkilöstöä.
- Avustuksen kuluina hyväksytään hakemuksessa olevat toiminnasta aiheutuvat kustannukset, kuten palkkakulut sekä yksilö- ja ryhmätoiminnasta aiheutuvat kustannukset. Avustuksella voi kattaa myös yleiskuluja, kuten vuokra- tai puhelinkuluja ja toiminnan järjestämiseen liittyviä aineiston hankintakuluja. Valittujen toimijoiden kanssa tehdään mahdollisesti kumppanuussopimus.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 21.9.2022. Se määrittää hyvinvointialueen arvot, mission ja tavoitteet tiivistetysti pitkällä aikavälillä. Yhteistyötä, kumppanuutta, verkostoja ja muiden toimijoiden tärkeyttä korostetaan useissa eri tavoitteissa. Tarkemmin palvelutasolle kohdentuva palvelustrategiaa valmistellaan ja tavoitteena on saada se valmiiksi syksyllä 2023. Järjestöjä osallistetaan palvelustrategian valmisteluun työpajoissa ja kyselyllä.

Hyte-neuvottelut

Alueelliset hyte-neuvottelut pidetään 15.6.2023.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Varsinais-Suomen järjestöystävällisen hyvinvointialueen toimintamalli valmistui vuoden 2021 lopulla hyvinvointialueen ja järjestöjen avuksi yhteistyön suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnitelmassa on 9-kohtainen tarkistuslista, johon kirjattuja toimintatapoja, toimenpiteitä ja periaatteita noudattamalla yhteistyöstä kehitetään.

Varsinais-Suomen alueellinen hyvinvointikertomus 2021 on laadittu osana hyvinvointialuevalmistelua keväällä 2022, johon koottu laajasti tietoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilasta, myös järjestönäkökulmasta. Hyvinvointikertomus luo alueelle yhteisen tilannekuvan väestön palvelutarpeista. Hyvinvointisuunnitelma määrä laatia keväällä 2023.

Hyvinvointialueen **osallisuusohjelma** on valmisteltavana, tavoitteena saada se valmiiksi kevään 2023 aikana.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Varsinais-Suomi

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto päättää järjestöavustusten myöntämisestä sekä edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Muutenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiat ovat laajasti jaoston tehtäväkentässä, ja jaosto toimii järjestämislain mukaisena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona.

Hyvinvointialuevalmistelussa on toiminut **alueellinen hyte-työryhmä**, jossa on ollut 9 aihe- tai ilmiökohtaista alaryhmää. Yksi alaryhmistä on keskittynyt järjestöyhteistyöhön, yksi osallisuuteen.

Hyvinvointialue on perustanut **monikulttuurisuusneuvoston** eri kieli- ja kulttuuriryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Varsinais-Suomen sote-järjestöjen neuvottelukunta vahvistaa järjestöjen roolia osana hyvinvointialueen kokonaisuutta ja järjestöjen yleishyödyllisen toiminnan edellytyksiä. Neuvottelukunta toimii kumppanuuselimenä järjestöjen ja hyvinvointialueen eri toimijoiden kesken. (Neuvottelukunta ei ole hallintosäännössä).

#ihmisensoite

Kestävän kasvun Varsinais-Suomi

Järjestötoiminta viedään palvelutarjottimelle, järjestöjen toimintaa kuvaavan tiedon kerääminen on jo aloitettu. Asiakasohjauksen alueellisessa toimintamallissa järjestöt tulevat olemaan yhtenä yhteistyötahona. Työkykyohjelman laajentamisessa vammaisfoorumi luo yhteydet järjestöjen ja hanketyön välille.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus on hyväksynyt järjestöavustusten periaatteet 14.6.2022 ja tarkentavat hakuohjeet 25.10.2022.

Hyvinvointialue on antanut STEA-rahoitushakemuksiin järjestökohtaiset lausunnot (aluehallitus 27.9.2022).

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue avustaa niitä yhdistyksiä ja yhteisöjä, joiden toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää eli sosiaali- ja terveystalvveluita ja pelastuspalveluita. Avustusta voidaan myöntää Varsinais-Suomessa toimiville rekisteröidyille yhdistyksille ja yhteisöille, niiden yleishyödyllistä toimintaa varten. Toiminnasta tulee olla näyttöä vähintään yhden vuoden ajalta, joka tulee osoittaa pöytäkirjojen tai tilinpäätöksen avulla. Järjestö voi toteuttaa avustettavaa toimintaa vain yhden kunnan alueella, mutta varsinaissuomalaisella henkilöllä tulee kotikunnasta riippumatta olla mahdollisuus osallistua järjestön toimintaan.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Avustushaku oli 27.10. –11.11.2022. Hyte-jaosto päätti avustusten myöntämisestä 17.1.2023. Avustuksia myönnettiin yhteensä 2 532 717,00€.

Avustuslajit

Avustukset jakautuvat toiminta-avustuksiin sekä kumppanuusavustuksiin. Lajien avustusperiaatteet ja avustusehdot ovat yhteneväiset. Avustusehdoissa määritellään avustuksen käyttöä ja valvontaa, kirjanpitoa sekä myöntämis- ja maksatuskäytäntöjä.

Toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen säännöllisen toiminnan tukemiseen, tai harkinnanvaraisesti myös häiriötilanteisiin liittyvään toimintaan. Toiminta-avustusten haku on kerran vuodessa. Järjestön toiminnan ja kohderyhmän perusteella toiminta-avustusten piiriin kuuluvat:

- Potilasjärjestöjen kohderyhmilleen tarjoama toiminta
- Lastensuojeluun kiinteästi kuuluva toiminta
- Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Vammaispalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Ikäänntyneiden palveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Muu SOTE-palvelutuotantoa turvaava toiminta
- Aluepelastuslaitoksen myöntämät avustukset (VAPEPA, Meripelastus)

Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön keskeisten yhteistyökumppanien kanssa. Tavoitteena on kehittää yhdessä varsinaissuomalaisten sosiaali- ja terveystalvveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja. Kumppanuusavustuksilla on samat kriteerit kuin toiminta-avustuksilla, mutta niillä tuetaan toimintaa, jonka perusrahoitus tulee esimerkiksi STEAlta tai ESR-hankerahoituksena ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii tällöin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuusavustuksissa noudatetaan neuvottelu- ja sopimusmenettelyä, jonka tavoitteena on useamman vuoden sopimus ja yhteistyö.

Hyvinvointialue voi antaa toiminta-avustuksena hallinnoimiaan, omistamiaan tai vuokraamiaan, **tiloja maksutta järjestöjen käyttöön**. Näin riippumatta siitä, avustaako hyvinvointialue tai kunta muutoin järjestöä taloudellisesti.

Satakunnan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 19.12.2022. Se sisältää myös palvelustrategian. Hyvinvointialueen toiminnan tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tulevat tarkentumaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelmassa, pelastustoimen palvelutasopäätöksessä ja muissa suunnitelmissa/ohjelmissa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmaa on valmisteltu keväällä 2023.

Hyte-neuvottelut

Alueellisten hyte-neuvotteluiden valmistelu on hyte-toimikunnan vastuulla. Aikataulusta ei tietoja. (Kuntaneuvottelut hyvinvointialueen hyte-yksikön tehtävissä).

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Satakunnan osallisuusohjelma (Osallisuus Satakunnassa –asiakirja) on julkaistu tammikuussa 2022. Asiakirjassa tarkastellaan osallisuutta laajasti eri näkökulmista hyvinvointialueen toiminnassa. Lähtökohtatilanteen kartoituksesta edetään kymmeneen toimenpide-ehdotukseen vuosille 2022–2023. Järjestöt nostetaan esiin monessa kohdin. Järjestötoimintaan osallistuminen on asukkaille tärkeä osallisuuden väylä. Järjestöjen vertaistukitoiminta tunnustetaan kokemustoiminnan ja kokemusasiantuntijatoiminnan yhdeksi peruskiveksi. Hyvinvointialueella osallisuus ymmärretään myös organisaatioiden osallisuutena, ja hyvinvointialueen kumppanuusmalli kolmannen sektorin kanssa nähdään osaltaan tärkeänä osallisuusasiakirjana. Satakunnan järjestöjen neuvottelukunta nimetään tärkeäksi osallistumisen kanavaksi järjestöjen, hyvinvointialueen ja kuntien välisiin keskusteluihin. Järjestöjen kohtaamispaikkatoiminta nähdään tärkeänä kanavana esimerkiksi päihdesairaille ihmisille. Asiakirjan toimenpide-ehdotuksissa on monia järjestöille tärkeitä kohtia (kumppanuusmallin luominen, järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen, vaikuttamistoimielinten vaikutusmahdollisuudet).

Satakunnan hyvinvointialueen ja 3. sektorin kumppanuusmalli -asiakirja sisältää ehdotukset toimintatavoiksi, sisällöiksi sekä yhteistyötä edistäviksi toiminta- alustoiksi hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin (järjestöjen ja seurakuntien) välillä. Järjestötoimintaa on tarkasteltu kaksijakoisesti: 1) hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä ja 2) sote-palveluja tukevissa tehtävissä. Asiakirja on julkaistu 12/2021.

#ihmisenote

Satakunnan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Satakunta

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallitus päättää järjestöavustusten kohdentamisesta.

Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalla on **elinvoima- ja yhteistyöneuvottelukunta**. Sen jäsenet on nimetty 12/2022, ja toimielin on aloittanut toimintansa 4/2023. Toimielimen toimintasäännön mukaan se on hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle kuuluvien palveluiden ja niiden alaan kuuluvien yksityisten palvelutuottajien, yhdistysten ja seurakuntien toimintojen yhteistyöfoorumi, joka vaikuttaa hyvinvointialueen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan. Neuvottelukunta tekee aloitteita, toimenpidesuosituksia, raportteja sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja aluehallitukselle. Neuvottelukunnan tarkoitus on toimia sidosryhmien referenssiryhmänä hyvinvointialueelle. Neuvottelukunnassa on kolme edustajaa Satakunnan järjestöjen neuvottelukunnasta sekä yksi palvelutuottajajärjestöjen edustaja. Lisäksi lautakunnassa on edustajia alueellisista ja valtakunnallisista sotealan yritysistä (4) ja seurakunnista (3).

Aluehallitus on perustanut 12.12.2022 **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimikunnan** vuosille 2023-2025. Sen tehtäviin kuuluvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteiset neuvottelut, ja neuvottelukunta toimii lain edellyttämänä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona.

Hyvinvointialue on 3/2023 perustanut **Satakunnan valmiusfoorumin**, joka toimii alueen toimijoiden yhteistyöelimenä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa. Foorumissa on järjestöedustus.

Hyvinvointialueen **kuntayhteistyölautakunta** on aloittanut toimintansa 3/2023. Sen tehtävänä on ylläpitää hyvinvointialueen ja alueen kuntien yhteistyötä, tunnistaa ongelmakohtia ja valmistella yhteistyön uudistamista aluehallituksen käsiteltäväksi.

Kestävän kasvun Satakunta 2

Järjestöt mukana ja osatoteuttajina eri työpaketeissa. Järjestöjen kautta tuodaan kokemustoimijoita mukaan työkykyohjelman kehittämistyössä. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kehittämisessä järjestöjen halutaan vahvistamaan yhteisötoimintaa ja sosiaalista hyvinvointia. Alueelliselle palvelutarjottimelle on määrää koota myös järjestötoimintaa, mukaan lukien järjestöjen alueelliset ja valtakunnalliset digitaaliset palvelut.

#ihmisenote

Satakunnan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus päättänyt 24.10.2022, että hyvinvointialue avustaa vuonna 2023 kuntien avustamia järjestöjä, sen mukaisesti miten kunnat ovat merkinneet avustuksia hyvinvointialueelle siirtyviksi määrärahoiksi. Avustukset maksetaan järjestöille viimeistään 5/2023.

Hyvinvointialueen varsinainen avustusmalli luodaan vuoden 2023 aikana ja otetaan käyttöön 2024.

Avustettava toiminta

-

Hakuaika

-

Avustuslajit

-

Kanta-Hämeen hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto on hyväksynyt **hyvinvointialuestrategian** 13.12.2022. Strategiassa määritellään hyvinvointialueen toimintaa ohjaavat arvot ja toiminnan painopisteet sekä annetaan ”arvolupaukset”. Strategian tueksi on laadittu keväällä 2023 toimeenpanosuunnitelma ja strategiakartta.

Palvelustrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 9.5.2023.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Kanta-Hämeen **alueellinen hyvinvointisuunnitelma** 2021–2024 on laadittu vuonna 2021 maakuntaliiton johdolla, mutta hyvinvointialueen perustaminen huomioiden. Järjestötoiminta huomioidaan suunnitelmassa eri näkökulmista. Osallisuus on nostettu hyvinvointisuunnitelman yhdeksi painopisteeksi. Järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin kiinnitetään huomiota. Lisäksi järjestöt ja niiden toiminta mainitaan useiden osallisuuden toimenpiteiden todentumisen seurannan yhteydessä.

Hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa laaditaan. Luonnos ollut kommentoitavana keväällä 2023 (Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 18.4.2023). Tavoitteena saada ohjelma aluevaltuuston hyväksyttäväksi 12/2023.

Hyvinvointialueen laatima **alueellinen hyvinvointiraportti vuodesta 2022** hyväksytty aluevaltuustossa 9.5.2023. Raportissa luodaan katsaus hyvinvoinnin tilaan ja arvioidaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman ajantasaisuutta ja kohdentumista.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Kanta-Häme

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallitus päättää hyvinvointialueen avustusten myöntämisperiaatteista ja avustuksista, jotka eivät kuulu muun hyvinvointialueen viranomaisen toimivaltaan. Hallintosäännössä määritellään yleisesti menestyksellisen johtamisen yhdeksi edellytykseksi hyvä yhteistyö eri sidosryhmien, mukaan lukien järjestöjen, kanssa.

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunnan, elämänkaarilautakunnan ja turvallisuuslautakunnan yhteistehtävinä mm. edistää osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä edistää asioiden tuloksellista valmistelua ja hyvinvointialuestrategian toteuttamista asukkaiden ja eri sidosryhmien kanssa käytävällä vuoropuhelulla.

Vuosiksi 2023-2024 on päätetty perustaa **integraatiovaliokunta**, jonka tehtäviin palveluiden yhteensovittamisen lisäksi tulee kuulumaan asiakas- ja asukaspalautteen seuranta.

Kanta-Hämeen RRP2- Syli

Järjestötoiminta mukana suunnitelmassa vahvasti nuorten sekä ikääntyneiden työpaketeissa. Järjestöjen etsivän vanhustyön ja asiakasohjaukseen systeminen yhteistyö yksi kehittämiskohde. Nuorten palveluiden kehittämisessä järjestötoiminnan saavutettavuuden lisääminen omana toimenpidekokonaisuutena. PTV:n ja lähellä.fi -integraatiota kehitetään olemassa olevan järjestötiedon hyödyntämisessä.

#ihmisensoite

Kanta-Hämeen hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus on päättänyt hyvinvointialueen järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen ja järjestöavustusten periaatteista 20.12.2022.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue voi avustaa yhdistyksiä ja säätiöitä, joiden tehtävänä on terveyden ja hyvinvoinnin ja/tai turvallisuuden edistäminen. Avustusten myöntämiselle on määritelty yhteensä tarkentavaa 13 periaatetta. Avustushakemusten arviointiin on laadittu pisteytystaulukko.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Hakuaika toiminta-avustusten osalta oli 26.01. - 19.02.2023. Myöntöpäätöksiä eri lautakunnissa (Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 14.3.2023, Elämänkaarilautakunta 21.3.2023), summa yhteensä 149100,00€. Lisäksi aluehallitus on täydentänyt avustuspäätöksiä 24.4.2023. Avustusmäärärahaa jäljellä kuluvan vuoden myöhemmille myönnöille.

Avustuslajit

Hyvinvointialueen avustukset jakaantuvat kolmeen avustuslajiin: toiminta-avustukset, kumppanuusavustukset ja kerta-avustukset.

Toiminta-avustusta voidaan kohdentaa pysyväisluonteisempaan tai uutta käynnistävään toimintaan, joka vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin.

Kumppanuusavustukset kohdennetaan niille keskeisille yhteistyökumppaneille, joiden kanssa hyvinvointialue tekee kiinteästi yhteistyötä. Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja neuvottelevaan avustamiseen. Hyvinvointialue voi kumppanuusavustuksella harkinnan mukaan tukea toimintaa, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA:lta tai ESR-hankerahoitusta ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii näin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja pyrkii ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-avustuksen tai ESR-rahoituksen ajalle. Kumppanuuksissa on jatkuva haku rahoitushakuaikataulujen mukaisesti sekä hyvinvointialueen talousarviossa päätettyjen määrärahojen puitteissa.

Kerta-avustusta hyvinvointialue voi myöntää toimintaan, jolla vastataan toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen äkilliseen, ajankohtaiseen muutokseen. Kerta-avustusta voi hakea ympäri vuoden.

Toimitiloihin kohdentuvat avustuksista tehdään vielä erillinen päätös aluehallituksessa.

Pirkanmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 5.12.2022. Hyvinvointialuestrategia määrittelee mission, visiot, arvot ja toiminnan pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Hyvinvointialueella on tavoitteissaan neljä ”kärkiteemaa”, joista toinen on ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut”. Sen toteuttamiseksi hyvinvointialue aikoo panostaa järjestöyhteistyöhön ennaltaehkäisyssä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Palvelustrategia on osa hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialuestrategian toimeenpano-ohjelma on hyväksytty aluehallituksessa 14.2.2023.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Pirkanmaan hyvinvointialueen Asiakaskokemus- ja osallisuusohjelmaa valmistellaan. Siinä rakennetaan kokonaiskuva osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä määritellään osallistumiseen liittyvät tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi ohjelmassa kuvataan, kuinka osallistuminen käytännössä tuodaan osaksi suunnittelua ja päätöksenteon rakenteita.

Ikäntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman ja ikäihmisten palvelujen ohjelma on valmisteltavana.

Pirkanmaa on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa.

Pirkanmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Pirkanmaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallituksen alaisuudessa on neljä jaostoa. Niistä **asiakkuus- ja laatujaoston** tehtävänä on mm. päättää järjestöavustusten myöntämisestä, sekä valmistella osallisuusohjelma ja seurata sen toteutumista.

Henkilöstöorganisaatiossa **integraatiojohtaja** vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön johtamisesta.

Hoitoon pikaisesti Pirkanmaalla uusilla toimintamalleilla (Hoppu)
Matalan kynnyksen toiminnan kehittämisessä järjestöt huomioitu yhtenä toimijaryhmänä. Järjestöjen etsivä työ halutaan mukaan kehittämisspilotteihin nuorten mielenterveys- ja päihdetyössä. Järjestötoiminta tuodaan elintapaohjaukseen keskittyvälle digitaaliselle palvelutarjottimelle.

#ihmisenote

Pirkanmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusmalli on hyväksytty aluehallituksessa 24.10.2022. Asiakkuus- ja laatujaosto päättää avustusten myöntämisestä.

Avustettava toiminta

Pirkanmaan hyvinvointialue myöntää avustuksia alueellaan hyvinvointia ja terveyttä edistävään, hyvinvointialueen strategian mukaiseen toimintaan, joka täydentää hyvinvointialueen tuottamia palveluita. Avustusta voidaan myöntää hakijalle, jonka kotipaikka ja toiminta ovat Pirkanmaalla tai, jonka säännöllinen toiminta sijoittuu Pirkanmaan alueelle. Avustusten myöntämiselle on asetettu yleiset periaatteet (11 kpl), joissa korostetaan muun muassa, että

- Avustusta myönnetään vain yleishyödylliseen toimintaan. Avustuksella ei saa olla kilpailua vääristäviä vaikutuksia.
- Avustus on aina osarahoitus. Avustuksen saajalla tulee olla myös muuta rahoitusta toiminnalle, tai omarahoitusosuutta voi kattaa vapaaehtoistyöllä

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Yleisavustusten haku vuoden 2023 alussa. Kumppanuusavustusten hakuaika ollut 11/2022 ja yleisavustusten. Kumppanuusavustukset myönnetty asiakkuus- ja laatujaostossa 16.1.2023, kokonaissumma 1267080,00€. Yleisavustukset myönnetty 17.4., yhteensä 444250,00€.

Avustuslajit

Yleisavustuksia myönnetään yhteisölle joko koko toimintaan tai vain osaan toiminnasta (kohdennettu yleisavustus). Yleisavustusta myönnetään lähtökohtaisesti yhdistyksille, joiden toiminta on avointa muillekin kuin jäsenille. Hyvinvointialueen yleisavustuksilla tuetaan sote-järjestöjen toimintaa, joka täyttää mm. seuraavat kriteerit:

- Palvelee alueellisesti tai ylikunnallisesti hyvinvointialueen asukkaita palvelutarpeiden mukaisesti
- Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin
- Järjestöt voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.

Kohdeavustuksia myönnetään kertaluonteisen, yksittäisen tapahtuman, projektin tai hankkeen toteuttamiseen.

Kumppanuusavustuksia myönnetään hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä tukevaan ja täydentävään toimintaan silloin kun toiminta on joko alueellista tai ylikunnallista. Kumppanuusavustuksilla on samat kriteerit kuin yleisavustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai ESR hankerahoituksena ELY-keskukselta. Pirkanmaan hyvinvointialueen myöntämä avustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuusavustuksista neuvotellaan järjestöjen kanssa aina erikseen ja niissä huomioidaan toiminnan jatkuvuus myös hankeajan jälkeen.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto on hyväksynyt Päijät-Hämeen hyvinvointialuestrategian 13.6.2022 ja palvelustrategian 19.12.2022. Hyvinvointialuestrategia määrittelee mission, vision, arvot ja päätavoitteet. Sote-järjestöt ovat tärkeä sidosryhmä, joka strategian mukaan on nähtävä voimavarana ja tärkeänä yhteistyötahona hyvinvointialueelle. Palvelustrategian toimeenpanoa konkretisoiva toimenpidesuunnitelma valmistellaan kevään 2023 aikana.

Hyte-neuvottelut

Yhdyspintaneuvottelukunnan tehtävänä on järjestää vuosittaiset lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevat neuvottelut yhteistyössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan kanssa.

Hyte-neuvottelut käydään **17.8.2023**. Neuvotteluiden valmistelusta on keskusteltu hyte-lautakunnassa 13.4.2023.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Osallisuusohjelma on hyväksytty aluehallituksessa 28.11.2022. Se on laadittu osaksi hyvinvointialueen strategisten asiakirjojen kokonaisuutta. Osallisuuden edistämiseksi asetetaan tavoitteita kolmessa teemassa: demokratian toteutuminen, yksilön hyvinvointi, asiakaslähtöiset palvelut. Järjestöt on kirjattu vahvasti suunnitelmaan määrittelemällä niiden roolia, vastuita ja resursseja osallisuuden vahvistamisessa. Osallisuusohjelman täydentämisestä ja toimeenpanosta käyty keskustelua asiakas- ja osallisuuslautakunnassa 12.4.2023, mm. omavalvontaohjelman sekä kokemusasiantuntijatoiminnan näkökulmista.

Osallisuutta sivutaan myös mm. 28.11.2022 aluehallituksessa hyväksytyssä **hyvinvointialueen viestintäohjelmassa** (tieto-osallisuus) sekä aiemman kuntayhtymän **monituottajuustrategiassa 2021–2023**. Lisäksi kuntayhtymän laatimat **hyvinvointikertomus- ja suunnitelma** sekä **ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021–2025** määrittävät osaltaan hyte-työn ja osallisuuden edistämisen suuntaviivoja.

Hyvinvointialueen **hyvinvointiraportti vuodelta 2022** on hyväksytty aluevaltuustossa 8.5.2023. Samassa yhteydessä hyväksytty myös mm. Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman raportti vuodelta 2022 sekä Ehkäisevän työn toimintakertomus 2022.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Päijät-Häme

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta toimii mm. lain mukaisena hyte-vastuutahona, edistää yhdyspintatyöhön liittyvää yhteistyötä ja hyte-työtä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Lautakunta päättää avustusten myöntämisestä yhteisöille talousarvioon varatun määrärahan puitteissa.

Asiakas- ja osallisuuslautakunta mm. edistää osallisuuden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä.

Järjestöneuvottelukunnan tehtävänä on edistää järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä lisätä yhteiskehittämistä ja kumppanuutta hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Aluehallitus asettaa neuvottelukunnan ja päättää sen kokoonpanosta. Neuvottelukunta pitänyt ensimmäisen kokouksensa 15.11.2022. Toimintasääntö hyväksytty aluehallituksessa 23.1.2023. Vuodelle 2023 järjestöneuvottelukunta on muodostanut kolme työryhmää teemoihin: järjestöjen toimintaedellytykset, viestintä, järjestöjen palvelutoiminta.

Yhdyspintaneuvottelukunnan tehtävänä on edistää hyteen liittyvää yhteistyötä alueella. Neuvottelukunnassa on edustajat kunnista, hyvinvointialueelta, maakuntaalitoista sekä yhteisöistä ja järjestöistä. Aluehallitus on nimennyt neuvottelukunnan 12.12.2022. Yhdyspintaneuvottelukunnan kokouksessa 26.4.2023 on esitetty laaja katsaus hyvinvointialueen yhdyspintoihin ja verkostoihin. Hyvinvointialueeseen liittyviä verkostoja lasketaan olevan 81 kpl, joista yli kolmessakymmenessä vastuutahona on järjestö. Järjestöyhteistyön vuosikello 2023 esitelty yhdyspintaneuvottelukunnassa 2.5.2023.

Kestävät ja vaikuttavat sote-palvelut Päijät-Hämeessä
Järjestöille suunniteltu rooli työkykyohjelman laajentamisen työpaketissa. Yhdistysten etsivä työ halutaan linkittää ikääntyneiden tukipalveluihin. Palvelutarjottimen kehittämistyössä hyödynnetään lähellä.fi -palvelun tietoja, ja muutenkin tarjotinta kehitetään järjestöjen kanssa yhteistyössä.

#ihmisenote

Päijät-Hämeen hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöyhteistyön malli on hyväksytty aluehallituksessa 3.10.2022. Tarkentava avustussäntö on hyväksytty hyte-lautakunnassa 24.11.2022 ja aluehallituksessa 12.12.2022.

Avustusmallia kehitetään 2023. Hyte-lautakunnassa lähetekeskustelu kehittämistyölle 9.3.2023. Seuraavan vuoden avustusten haku määrä järjestää syksyllä 2023.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue haluaa järjestöyhteistyöllä ja järjestölähtöisen kansalaistoiminnan tuella vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja edistää hyvinvointialueen strategian täytäntöönpanoa. Rahallisten avustuksille asetetaan mm. seuraavia ehtoja: Avustettavan toiminnan tulee olla päijäthämäläisiä tavoittavaa. Avustettavalle toiminnalle tulee määrittää selkeä kohderyhmä ja toiminnan on oltava kohderyhmään kuuluville avointa ja maksutonta. Toiminnasta syntyvien tuotosten tulee olla avoimesti ja maksuttomasti saatavilla. Avustettavalle toiminnalle tulee olla selkeä tarve ja hyödyn pitää olla mitattavissa. Avustettavan toiminnan tulee olla saavutettavaa ja mahdollisuuksien mukaan digitaalisesti levitettävää.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Järjestöavustusten haku ollut 9.1.2023–31.1.2023. Hyte-lautakunta myönsi 9.3.2023 kumppanuusavustuksia yhteensä 218000,00€ ja yhteiskehittämisen avustuksia 32000,00€.

Avustuslajit

Toiminnallinen yhteistyö ja **yhteistyösopimukset** eivät sisällä järjestöille jaettavaa rahallista avustusta. Alueen asukkaille suunnatun toiminnan tukemiseksi hyvinvointialue tarjoaa järjestöille tila-, tapahtuma- ja viestintäyhteistyötä. Yhteistyötä koordinoi järjestökoordinaattori yhdessä toimialojen yhteyshenkilöiden kanssa.

Järjestöjen rahalliset avustukset jakautuvat kumppanuusavustuksiin ja yhteiskehittämien avustuksiin.

Kumppanuusavustuksella järjestettävä toiminta on järjestölähtöistä hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä täydentävää ja rikastavaa toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

- Toiminta vastaa rajatun kohderyhmän konkreettiseen tarpeeseen
- Toiminta tavoittaa omaa jäsenistöä laajemman kohderyhmän
- Toiminta vaikuttaa kohderyhmän hyvinvointiin ja terveyteen

Yhteiskehittämisen avustuksella tuetaan toimintaa, jossa yhteiskehitetään tarvelähtöisesti alueen hyvinvointisuunnitelman kärkien mukaisia teemoja, yhteistyössä hyvinvointialueen sote-keskusten ja toimialojen kanssa

- Yhteistoiminta vastaa rajatun tarpeen kehittämistä, pilotointia ja juurtumista
- Toiminta edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä lisää yhteistyötä järjestön ja toimialan kesken

Kymenlaakson hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 27.9.2022. Palvelustrategia on laadittu osaksi hyvinvointialuestrategiaa. Strategia määrittelee hyvinvointialueen arvot, tavoitteet ja tehtävän. Järjestöt mainitaan tärkeänä yhteistyökumppanina erityisesti ennaltaehkäisyssä ja palveluiden verkostoissa. Aluevaltuusto lisäksi hyväksynyt 29.11.2022 palveluiden järjestämissuunnitelman, jossa kuvataan kuinka hyvinvointialue- ja palvelustrategia muuntuvat käytännön toiminnaksi.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen osallisuusohjelma valmistumassa kesäkuussa 2023. Järjestöille ja järjestöyhteistyölle on kirjattu vahva rooli heikossa asemassa ja palvelun tarpeessa olevien asiakkaiden tavoittamisen toimenpidekokonaisuudessa.

Kymenlaakson alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa 2020–2025 on päivitetty vastaamaan hyvinvointialueen strategisiin tavoitteisiin. Aluevaltuusto hyväksynyt tarkennetun asiakirjan 25.4.2023. Järjestöt on kirjattu vahvasti mukaan suunnitelman kaikkien painopisteiden toimeenpanoon.

Myös **Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2021–2025** on päivitetty ajantasaiseksi.

Kymenlaakson alueellisen hyvinvointikertomuksen **vuosiraportti 2022** on ollut alueellisen hyte-suunnitelman ohessa päätöselimissä (esim. hyte-lautakunnassa 2.2.2023). Nykytilan kuvauksen yhteenvedossa alueen vahvuuksiin lasketaan mm. järjestöyhteistyön vahvistuminen.

#ihmisenote

Kymenlaakson hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Kymenlaakso

Järjestöille tärkeät rakenteet

Avustuksista ja järjestöasioista vastaa **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta**, joka mm. päättää järjestöjen toiminta-avustuksista hyvinvoinnin, terveyden edistämisen ja osallisuuden lisäämisen käyttötarkoituksiin sekä edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vastaa yhteistyöstä Kymenlaakson maakunnallisen järjestöjen neuvottelukunnan kanssa. Hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatiossa

Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan tarkoitus on mm. yhteensovittaa hyvinvointialueen toimialojen, kuntien, järjestöjen ja muiden viranomaisten yhdyspintayhteistyötä. Integraatiopalvelujohtajan tehtävänä on mm. vastata hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttamisesta yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja muiden viranomaisten kanssa.

Kymenlaakson digitaalinen sotekeskus

Järjestöt mukana jo aiemmin luodun alueellisen palvelutarjottimen (Elma) jatkokehittämisessä. Hyvinvointilähete -mallia rakennetaan palvelutarjottimen yhteyteen, ja myös sen kehittämisessä järjestöt ovat mukana.

#ihmisenote

Kymenlaakson hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Hyvinvointialueen avustusperusteinen **järjestöyhteistyömalli hyväksytty 6/2022 aluehallituksessa.**

Avustusprosessia arvioidaan keväällä 2023. Lähetekeskustelu jatkotarkastelulle hyte-lautakunnassa 9.3.2023.

Avustettava toiminta

Kymenlaakson hyvinvointialue tukee järjestöjä avustusperusteisen yhteistyön kautta. Yhteistyö on tarkoitettu järjestöille, joiden toiminta sekä kehittämistyö tapahtuvat hyvinvointialueen toimialueella (sosiaali- ja terveydenhuolto), ja järjestön toiminta tukee tai täydentää toiminnallaan hyvinvointialueen palveluprosesseja. Järjestöllä on oltava toimintaansa STEA tai muuta avustusta. Yhteistyön painopisteitä määrittävät hyvinvointialueen strategia ja palveluprosessit.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Hakuaika on ollut syyskuussa 2022. Hyte-lautakunta hyväksynyt avustusperusteisen yhteistyön rahoituksen järjestöille 5.1.2023. Kokonaissumma 545250,00€.

Avustuslajit

Avustusperusteisen yhteistyön piiriin voi päästä seuraavin ehdoin:

- Järjestön tuottama avustettava toiminta edistää asukkaiden omaa aktiivisuutta, omatoimisuutta ja yhteisvastuuta sekä ehkäisee syrjäytymistä
- Sosiaali- ja terveystieteiden järjestö toimii Kymenlaakson alueella
- Järjestön toiminta tukee tai täydentää hyvinvointialueen palveluprosesseja
- Järjestö saa muualta (esim. STEA, ESR) toimintaansa avustusta, johon tarvitaan lisärahoitusosuus tai sopimukseen pohjautuva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa katsotaan eduksi

Hakijan kelpoisuutta arvioidaan tarkemmin neuvotteluprosessissa. Kriteereinä ovat myös toiminnan yhteiskunnallinen merkitys ajankohtaisuus. Vuosittain syksyllä järjestetään kumppanuuteen perustuvan yhteistyön arviointi- ja neuvottelutilaisuus, jolloin arvioidaan kumppanuusmallin mukaisen toiminnan toteutumista ja sovitaan avustuksista seuraavalle toimintavuodelle.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuuston on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 14.12.2022. Tavoitteena tuoda palvelustrategia aluevaltuustoon hyväksyttäväksi 6/2023. Hyvinvointialuestrategia on tiivis asiakirja, jossa määritellään lyhyesti hyvinvointialueen arvot ja toimintaa ohjaavat kolme keskeistä tavoitetta eli strategiakärkeä (1. Henkilöstöön panostaminen, 2. Prosessit ja sujuvuus, 3. Palveluiden porrastus, perustason vahvistaminen). Strategia avaa yhdyspintoja järjestöjen suuntaan korostamalla kumppanuuksia ja ennaltaehkäisyn tärkeyttä.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Etelä-Karjala on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa. Sen puitteissa Etelä-Karjalan hyvinvointialueen päätavoitteena on luoda selkeä asukasosallistumisen prosessi vuosittaisten hyvinvointiraporttien sekä laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmisteluun. Menetelmäkokeilujen kautta pyritään löytämään myös hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimille sopivat työvälineet vuoropuheluun edustamansa asukasryhmän kanssa koko maakunnan alueella. Osallisuusohjelman valmistelua varten on 3/2023 nimetty työryhmä, jossa mukana myös järjestöedustaja.

Kuntayhtymä Eksoten laatima laaja **hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2025** toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perustana hyvinvointialueella. Sen rinnalla **Etelä-Karjalan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2021–2025** ja **Kaikkien Etelä-Karjala - Kotouttamisohjelma vuosille 2021–2024** määrittävät vahvasti myös järjestöjen roolia ikäihmisten ja maahanmuuttajien osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023-2025** aluehallituksessa hyväksyttävänä 5/2023. Myös siinä järjestöt määritellään tärkeäksi toimijaksi eri toimenpiteissä.

Lakisääteinen maakunnallinen **hyvinvointiraportti vuodesta 2022** valmistuu toukokuussa 2023.

#ihmisenote

Etelä-Karjalan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Etelä-Karjala

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollisesta johtamisesta vastaa **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä**, jossa edustajat kunnista, pelastuslaitoksesta, oppilaitoksista, järjestöistä. Valitaan valtuustokausittain. Hyvinvointialuejohtaja johtaa ryhmän toimintaa.

Osallisuus- ja demokratiajohtokunta vastaa hyvinvointialueen asukkaiden, kuntien, yhteisöjen ja muiden toimijoiden sekä erilaisten yhteistyöverkostojen osallistamiseen liittyvien toimintamallien kehittämisestä sekä kolmannen sektorin toimijoiden vuosittaisten toiminta-avustusten hakuohjeiden julkaisemisesta, hakemusten vastaanottamisesta ja avustuskoosteen laatimisesta hyvinvointialuejohtajan päätöksentekoa varten osana vuosittaista talousarviovalmistelua. Esitys järjestöjen Kumppanuuspöydän nimeämisestä hallintosääntöön järjestöyhteistyön kumppaniksi johtokunnalle on harkinnassa, kun hallintosääntöä päivitetään 2023.

Hyvinvointialueelle on järjestöjen aloitteesta kehitelty **järjestökummitoimintaa**, jossa aluevaltuutetut voivat ryhtyä yksittäisen eteläkarjalaisen järjestön kummiksi. Johtokunta on merkinnyt toiminnan tiedoksi 3/2023.

#ihmisenote

Etelä-Karjalan alueen RRF
"HAPPEE2" -

**Hyvinvointialueemme palvelut
ja prosessit edelleen
edelläkävijöinä**

Järjestöt huomioitu hankesuunnitelmassa yleisellä tasolla. Järjestöjen kotisivut tunnistettu yhtenä varantona, jossa tietoa alueen toiminnoista ja palveluista voi löytää. Suunnitelmissa on hyödyntää kansalisen kehittämisen kautta syntyvää digipalvelutarjotinratkaisua.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Osallisuus- ja demokratiajohtokunta hyväksynyt avustusmallin 29.11.2022.

Avustettava toiminta

Etelä-Karjalan hyvinvointialue tukee järjestöavustuksilla yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää eteläkarjalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja toteuttaa hyvinvointialueen strategisia painopisteitä sekä laajan hyvinvointisuunnitelman 2021–2025

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Vuoden 2023 avustuksia varten budjetoitu 100 000€ sekä 10 000€ innovaatorahaa.

Toiminta-avustusten haku oli vuoden 2023 alussa.

Kumppanuusavustushaku ollut 25.1.-30.4.2023.

Hakemusten kautta avataan neuvottelumenettely vuotta 2024 varten.

Avustuslajit

Hyvinvointialueen avustukset jakautuvat kolmeen avustuslajiin: kumppanuusavustus, toiminta-avustus ja innovaatoraha.

Kumppanuusavustus painottuu järjestöjen, yhdistysten ja säätiöiden tuottaman ammatillisen perustoiminnan tukemiseen.

Toiminta-avustuksella tuetaan lyhytkestoisempaa toimintaa kuten uuden toiminnan käynnistäminen tai hankkeet.

Innovaatoraha on kertaluontoinen avustus, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaisessa toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Etelä-Savon hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuuston on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 19.12.2022. Siinä määritellään hyvinvointialueen arvot, missio ja visio. Strategiakokonaisuutta tullaan jatkossa täydentämään alemman tason strategisilla asiakirjoilla. Palvelustrategiaa on luonnosteltu jo syksyllä 2021. Palvelustrategian luonnos on ollut toukokuussa 2023 päätöksentekokoelimityksissä lausunnoilla.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa valmistellaan. Pohjana on maakunnallinen osallisuusohjelma vuodelta 2020, jossa järjestöt nostetaan tärkeäksi osallisuuden kanavaksi. Luonnos hyte-lautakunnassa 31.5.2023.

Hyvinvointialue on laatinut **Etelä-Savon hyvinvointialueen ikäohjelman vuoteen 2030**. Sen turvin halutaan edistää iäkkäiden henkilöiden mahdollisuutta elää ja asua turvallisesti heille soveliaissa asumisympäristöissä sekä saada tarpeitaan vastaavia palveluja. Järjestöt mainitaan ohjelmassa toimijoina ja toteuttajina.

Järjestöyhteistyön strategiset periaatteet on määritelty järjestöavustuksia koskevassa asiakirjassa. Järjestöt huomioidaan osana hyvinvointialueen palvelukokonaisuutta. Palvelupolkujen kehittämisessä hyödynnetään järjestöjen asiantuntemusta. Järjestöyhteistyösuunnitelma raamittaa yhteistyötä. Molemminpuolisella viestinnällä autetaan asukkaita löytämään oikea palvelu. Järjestöyhteistyö huomioidaan strategiassa, talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa ja muissa toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa. Järjestöjen edustajat kootaan käymään vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa säännöllisesti.

Etelä-Savon **alueellinen hyvinvointikertomus 2020–2021 ja hyvinvointisuunnitelma 2022(–2023)** on laadittu pohjaksi hyvinvointialueen tulevalle hyvinvointisuunnitelmalle, jota laaditaan kesällä 2023 osallistaen eri tahoja mukaan prosessiin.

#ihmisenote

Etelä-Savon hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Etelä-Savo

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtävänä mm. edistää asukkaiden ja eri sidosryhmien kanssa käytävällä vuoropuhelulla asioiden tuloksellista valmistelua ja hyvinvointialuestrategian toteuttamista ja päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta määrärahojen puitteissa.

Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalla yhteistyöfoorumeita, joista yksi **sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuottajien ja järjestöyhteistyön foorumi**.

Hyvinvointialueen **koulutuksen ja osaamisen yhteistyöfoorumia** ollaan laajentamassa alueelliseksi hyte-foorumiksi jatkamaan alueen kuntayhtymien vastaavien elinten toimintaa. Foorumin uudeksi nimeksi on ehdotettu hyten, koulutuksen ja osaamisen foorumia.

Etelä-Savon digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus "e-Eloisa"

Järjestöt huomioitu suunnitelmassa erityisesti digiratkaisuissa. Järjestöjen kautta pyritään tavoittamaan heikossa asemassa olevia ihmisiä ja tarjoamaan heille koulutusta digipalveluiden käytössä. Järjestöt huomioidaan palvelutarjottimen suunnittelussa. Järjestötietoa on määrä siirtää palvelutietovarantoon tai muulle digialustalle.

#ihmisenote

Etelä-Savon hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusmalli on hyväksytty aluehallituksessa 24.11.2022. Keväällä 2023 avustusmallia on muokattu, ja uudistettu järjestöavustussääntö on käsitelty hytelautakunnassa 31.5.2023.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue avustaa niitä järjestöjä, jotka monipuolistavat ja vahvistavat hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää sekä tarjoavat vaihtoehdon sosiaali ja terveystalvelujen sekä pelastuspalvelujen lisäksi. Avustukset kohdentuvat potilasjärjestöille, ammatillisille sote-järjestöille, yhdistysten yhteistyöjärjestöille ja muille hyvinvointialueen avustuskriteerien mukaisesti toimintaa toteuttaville järjestöille.

Uudistetussa järjestöavustussäännössä rajataan järjestöjen jatkuvaluonteinen järjestölähtöinen auttamistoiminta pois avustustoiminnan piiristä. Ne rahoitettaisiin palvelutoimialueiden ja järjestön kumppanuussopimuksella vuodesta 2024 alkaen.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Avustukset ovat olleet haettavana 29.11.–16.12.2022. Avustukset myönnetty hytelautakunnassa 15.2.2023, yhteensä 600000,00€.

Avustuslajit 2023

Toiminta-avustus on tarkoitettu pienempimuotoiseen ja alueellisestikin rajatumpaan toimintaan, joka voi olla pysyväisluontaisempaa tai uutta käynnistävää toimintaa. Toiminta-avustus voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen toiminnan tukemiseen.

Avustusperustaisessa kumppanuudessa sovitaan pitkäkestoisesta yhteistyöstä (useampi vuosi) järjestön ja hyvinvointialueen kesken eteläsavolaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali ja terveystalveluita tukeviin toimintoihin ja apuun. Hakijan tulee täyttää yleiset avustuskriteerit ja avustuksen lisäksi saada toimintaansa rahoitusta muulta järjestöjä rahoittavalta taholta (esim. STEA, ELY keskus, säätiöt). Hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena.

Toiminnallisesta yhteistyöstä sovitaan sopimuksella. Yhteistyö voi olla esim. asiantuntijatukea, työparityötä, yhteiskehittämistä, tiedotusta, lausuntoja ja asukkaiden ohjaamista järjestötoimintaan. Toiminnallisessa yhteistyössä ei myönnetä rahallista avustusta.

Maksuttomien tilojen käyttömahdollisuus on merkittävä osa järjestöjen avustamista. Hyvinvointialue antaa hallinnassaan olevia (joko omistamiaan tai vuokraamiaan) tiloja sosiaali ja terveystalvelujen käyttöön maksutta tilapäistä käyttöä varten toiminnallisena avustuksena.

Pohjois-Savon hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialuestrategian 22.12.2022. Se määrittelee mission sekä viisi strategista painopistettä, jotka määrittävät toimintaa ja tavoitteita.

Hyvinvointialuestrategian toimeenpanosuunnitelma on hyväksytty aluehallituksessa 24.4.2023. Palvelustrategiaa valmistellaan, luonnosta esitelty päätöksentekokoelimityössä 5/2023. Lisäksi vuoden 2023 aikana valmistellaan strategiset ohjelmat henkilöstövoimavaroista & työn tuottavuudesta, digitaalisten palveluiden kehittämisestä, hallinnosta & hankinnoista & tiloista sekä tutkimuksesta & innovaatiotoiminnasta ja opetuksesta.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Aluevaltuusto on hyväksynyt 30.5.2022 **alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2021–2025** hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ohjaavaksi asiakirjaksi. Asiakirjassa määritellään kuusi painopistettä, (mm. osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen, mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy, HYTE -resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen), joihin halutaan vaikuttaa alkaneella aikajaksolla. Järjestöt on huomioitu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteissa sekä yleisesti toimijoina. Suunnitelmassa yksilöityjen ilmiöiden ja ongelmien ratkaisumenetelmissä järjestöjä ei suoraan mainita.

Hyvinvointialueen alueellinen **hyvinvointiraportti 2022** valmistunut 5/2023.

Hyvinvointialueella on tekeillä erillinen **osallisuusohjelma**, jonka osaksi laaditaan **järjestöyhteistyön ohje**.

Pohjois-Savon hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Pohjois-Savo

Järjestöille tärkeät rakenteet

Aluehallituksen alainen **asiakaskokemusjaosto** päättää järjestöavustuksista, **eri lautakuntien** tukemana. Vaalikausittain muodostettava **järjestöneuvosto** on aluehallituksen ja järjestöjen yhteistyö- ja neuvottelutoimielin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisrakenne määritelty aluehallituksessa (eri hallintoelinten tehtävät hytessä).

Aluehallitus asettaa vuosittain **HYTE-neuvottelukunnan** johtamaan hyte-työtä, järjestöillä edustus neuvottelukunnassa. Aluehallitus on nimennyt neuvottelukunnan 16.1.2023.

Yrittäjäfoorumi on yritysten ja aluehallituksen yhteistyö- ja neuvottelutoimielin.

Hallintosäännössä sote-palvelutoimialan **toimialajohtajien** yleisiin tehtäviin lukeutuu toimiminen "sotejärjestämislain 7.2 §:n mukaisena hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona", ja yleisten palveluiden järjestäjän toimialan toimilinjajohtajien yleisiin tehtäviin kuuluu "toimia osaltaan" saman lain mukaisena hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona.

Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon

Järjestöt vahvasti mukana työkyvyn työllistymisen työpaketeissa. Digitaalisen palvelualustan (tarjottimen) kehittämistyössä hyödynnetään jo aiemmin kehitettyä järjestötoiminnan ratkaisua, hyvinvointitarjotin.fi -palvelua. Järjestöille suunnataan koulutusta toiminnan kuvaamisessa palvelualustalle.

#ihmisensoite

Pohjois-Savon hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus on tehnyt periaatepäätöksen avustamisesta 13.6.2022 ja tarkentavan päätöksen kriteereistä 14.11.2022.

Avustettava toiminta

Pohjois-Savon hyvinvointialue tekee kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä tukeakseen sellaista yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää pohjoissavolaisten ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Kumppanuusmalli on Pohjois-Savon hyvinvointialueen oma käytäntö avustusperusteisen ja toiminnallisen yhteistyön tekemiseksi yleishyödyllisten toimijoiden kanssa. Se ei pohjaudu kunnilta siirtyviin avustuksiin tai sopimukseen, vaan lähtee liikkeelle hyvinvointialueen strategiasta, strategian painopisteistä ja toimintaperiaatteista.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Avustukset olleet haettavana 30.11.2022–18.1.2023. Asiakaskokemusjaosto päättänyt 25.1.2023, että avustuksista 2/3 jaetaan alkuvuonna ja 1/3 loppuvuodesta. Jaosto jakanut ensimmäiset avustukset 19.4.2023: toiminta ja innovaatioavustuksia 146670,00€ ja kumppanuusavustuksia 475000,00€.

Jaosto on päättänyt avata toisen haun ajaksi **8.6.-28.6.2023**. Silloin haetuista avustuksista päätetään syyskuussa.

Avustuslajit

Hyvinvointialue voi tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä rekisteröityjen yhdistysten ja säätiöiden kanssa, joiden tehtävänä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvointialue arvioi hakijan ja esitetyn toiminnan avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella. Myös seurakuntien ja rekisteröimättömien toimintaryhmien voidaan harkinnan mukaan tehdä kumppanuusmallin mukaista yhteistyötä. Kumppanuusyhteistyössä on kaksi avustuslajia.

Kumppanuusavustuksia voidaan myöntää toimintaan, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai ESR-hankerahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Kumppanuusavustus toimii näin täydentävänä julkisena rahoituksena. Vaihtoehtoisesti hakijalla voi olla myös muuta varainhankintaa toiminnan rahoittamiseksi. Kumppanuusavustus ei voi olla ainoa tulon lähde.

Innovaatio- ja toiminta-avustusta voidaan myöntää uuden yleishyödyllisen toiminnan kokeilemiseksi tai hyväksi käytännöksi osoittautuneen toiminnan laajentamiseen koko alueelle. Avustusta voidaan myöntää myös äkilliseen, ajankohtaiseen toimintaympäristöön ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen. Toimintaa arvioidaan mm. pisteytysmallilla.

Lisäksi hyvinvointi alue voi tehdä **toiminnallista yhteistyötä**, jossa yhteistyökumppanin kanssa sovitaan yhteisestä tiedotuksesta, asiantuntijavaihdosta, työparityöstä, tilojen käytöstä, yhteiskehittämisestä tai muusta toiminnasta, jossa ei haeta rahallista avustusta.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 11.10.2022. Kuntayhtymän palvelutuotantosuunnitelmaa on sovellettu hyvinvointialueella 1.1.2023 alkaen samalla kun hyvinvointialueen omaa palvelustrategiaa on valmisteltu. Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelun lähtökohtia on käsitelty aluehallituksessa 21.12.2022. Palvelustrategian luonnos ollut esillä lautakunnissa keväällä (esim. hyte-lautakunta 13.4.2023, 11.5.2023) ja avoimella lausuntokierroksella 4-5/2023. Aluevaltuuston on määrä hyväksyä palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma 22.6.2023.

Hyte-neuvottelut

Järjestöyhteistyön nykytilakartoituksen (4/2023) mukaan neuvotteluita varten perustetaan hyvinvointialueen alueelliset kumppanuusryhmät. Alueellinen kumppanuusryhmä kokoontuu lakisääteisiin neuvotteluihin kerran vuodessa ja tapaamisiin 2–3 kertaa vuodessa. Hyte-teemoina ovat elintavat, ehkäisevä päihdetyö, mielen hyvinvointi, arjen toimintakyky, turvallisuus ja osallisuus. Alueellisissa kumppanuusryhmissä keskustellaan teemoista ja niihin liittyvistä keskeisistä ilmiöistä sekä sovitaan tavoitteista ja vaikuttavista toimenpiteistä. Alueellisten kumppanuusryhmien kautta varmistetaan tiedonkulku Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen välillä. Alueellisten kumppanuusryhmien järjestöedustajien valinnasta päättää JANE.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen osallisuuden ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun pohjana ovat aiemmat asiakirjat (Maakuntaliiton Pohjois-Karjalan hyvinvointistrategia 2020–2025, Siun sote -kuntayhtymän ja Joensuun kaupungin osallisuusohjelmat). Hyvinvointialueen alueellista hyvinvointikertomusta ja suunnitelmaa laaditaan vuoden 2023 alkupuolella, tavoitteena saada se valmiiksi kesällä 2023.

Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma 2023-2025 ja perhekeskuksen toimintasuunnitelma 2023-2025 hyväksytty hyte-lautakunnassa 12.1.2023. **Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen ohjelma 2023-2026** hyväksytty lautakunnassa 11.5.2023.

Hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa on laadittavana, ja hyvinvointialue on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa. Osallisuuden kehittämistyötä tehdään ”Kohti vaikuttavaa osallisuutta” –hankkeessa, jonka suunnitelma hyväksytty tulevaisuuslautakunnassa 15.3.2023.

Hyvinvointialue on laatinut **järjestöyhteistyön nykytilakartoituksen** (hyte-lautakunta 13.4.2023), jossa hahmotellaan yhteistyön rakenteita ja organisoitumista.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Pohjois-Karjala

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta vastaa mm. kunta- ja järjestöyhteistyön strategisesta järjestämisestä, järjestöavustuksista ja vastaa hyvinvointialueelle järjestämislailla osoitettujen vuosittaisten kuntien ja muiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimijoiden välisten neuvottelujen järjestämisestä.

Tulevaisuuslautakunta päättää toimialueet ylittävistä strategisista hankkeista ja ohjaa kehittämishankkeita sekä valmistelee strategisia asiakirjoja.

Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalla on **lapsi- ja perheasiainneuvosto**, jossa on edustajat kunnista sekä perhekeskusverkostosta.

Valtuustokausittain valitaan **osallisuusvaliokunta**, jonka tehtävänä edistää asukkaiden ja sidosryhmien osallisuutta. Valiokunnassa on kaksi järjestöedustajaa.

Alueelliset kumppanuusryhmät perustetaan hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistämisen alueelliseksi neuvottelu- ja yhteistyörakenteeksi (katso Hyte ja osallisuus).

Hyvinvointia ja kestäviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja Pohjois-Karjalassa
Järjestöt otettu vahvasti mukaan hankesuunnitelmaan, järjestöyhteistyö nostetaan tärkeäksi osaksi kaikkea hyte-kehittämistä. Järjestötoiminta tuodaan digitaaliselle palvelutarjottimelle olemassa olevia tietovarantoja (Jelli, lähellä.fi) hyödyntäen. Elintapaohjauksen hoitopolkuihin halutaan linkitys järjestötoimintaan. Järjestöjen vertaistukipalveluiden liittäminen palvelutarjottimelle omana työpakettinaan.

#ihmisenote

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Hyte-lautakunta on hyväksynyt 31.5.2022 avustusten luokittelun ja jaon kolmeen avustuskoriin. Avustusten hakuohje ja tarkentavat kriteerit on vahvistettu lautakunnassa 13.10.2022.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue myöntää avustuksia Pohjois-Karjalaan rekisteröidyille yleishyödyllisille järjestöille sekä maakuntarajat ylittävälle järjestölle, jonka avustettava toiminta kohdistuu kokonaisuudessaan pohjoiskarjalaisiin. Avustettavan tai muulla yhteistyösopimuksella tuettavan toiminnan tulee kiinnittyä hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin, strategiaan painopisteisiin ja näistä ohjattuihin toimeenpanosuunnitelmiin.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Toiminta-avustusten hakuaika oli 15.12.2022–22.1.2023. Hyte-lautakunta myöntänyt toiminta-avustuksia 16.3.2023, yhteensä 200000,00€.

Avustuslajit

Hyvinvointialueen avustukset suunnataan hakijoille, jotka parhaiten kykenevät täyttämään avustusten myöntämisen kriteerit; kuinka avustettava toiminta kiinnittyy hyvinvointialueen tehtäviin sekä tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteitä. Näiden lisäksi avustuksen myöntämisessä kiinnitetään huomiota seuraaviin kohtiin:

- Avustettavan toiminnan vaikuttavuus, merkityksellisyys alueella, kohderyhmän laajuus tai erityisen haavoittuva asema
- Kumppanuuksissa ja yhteistyösopimuksissa kiinnitetään erityisesti huomiota kehittämistoimintaan, hyväksi todettujen käytänteiden ja menetelmien hyödyntämiseen tai avustettavan toiminnan toteuttamiseen tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Toiminta-avustusta haetaan kerran vuodessa joulutammikuussa.

Kumppanuus: hyvinvointialue voi tukea toimintaa, johon järjestö hakee hankeavustusta tai kohdennettua avustusta esimerkiksi Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai ESR-hankerahoitusta Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuuksissa on jatkuva haku rahoitushakuaikataulujen mukaisesti, hyvinvointialueen talousarviossa päätettyjen määrärahojen puitteissa.

Yhteistyösopimus toimii hyvinvointialueen lausuntona järjestölle rahoituksen hakemisessa. Hyvinvointialue voi yhteistyösopimuksella puoltaa toimintaa, johon hakija hakee hankeavustusta esimerkiksi STEAlta tai ESR-rahoitusta. Yhteistyösopimus voi liittyä haettavan hankkeen alaiseen toimintaan tai yleiseen yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa, johon ei liity hyvinvointialueelta tulevaa rahoitusta.

Keski-Suomen hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialuestrategian 14.6.2022. Strategiassa määritellään hyvinvointialueen visio, missio, arvot ja keskeiset tavoitteet. Sujuva ja saumaton kumppanuus nähdään yhtenä menestystekijänä, ja järjestöt nimetään hyvinvointialueen tärkeimpien kumppaneiden joukkoon. Kolmas sektori määritellään hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa täydentäväksi tahoksi.

Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelma 2023-2025: ihmislähtöiseen Keski-Suomeen on valmisteltavana kesällä 2023. Se kokoaa yhteen hyvinvointialueelta edellytetyt lakisääteisiä ja muita toiminnan tueksi tarvittavia suunnitelmia ohjelmakokonaisuudeksi. Se sisältää myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialueen **osallisuusohjelman** 29.11.2022. Se määrittelee laajasti hyvinvointialueen tehtäväkenttää osallisuuden edistäjänä, osallisuuden eri lajit ja näkökulmat huomioiden.

Osallisuuden edistämiseksi määritetään konkreettisia toimenpiteitä ja niiden toteuttamisen vastuutahot. Hyvinvointialueen organisaatiossa vastuutahoja ovat tietyt viranhaltijat ja osallisuustiimi. Järjestöt tuodaan osallisuussuunnitelmassa vahvasti esiin yhteistyökumppanina. Lisäksi osallisuusohjelmaan sisältyy erillinen **järjestöyhteistyön periaateasiakirja**, jossa määritellään yhteistyön rakenteita (mm. järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen tehtävät), järjestöavustusten periaatteet sekä yhteistyön konkreettisia yhdyspintoja ja ilmenemismuotoja.

Keski-Suomen hyvinvointiohjelma 2021–2024 on laadittu vuonna 2021 sote-uudistushankkeessa. Ohjelmassa määritellään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteita ja toimenpiteitä. Järjestöt on useassa kohden nostettu toimenpiteiden toteuttajiksi tai ratkaisuja tarjoavaksi tahoksi, ja järjestötoiminta nostetaan myös tulosten mittareissa esiin. Ohjelma päivitetään vuonna 2023 vastaamaan hyvinvointialueen tarpeisiin.

Keski-Suomen hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Keski-Suomi

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hallintosääntö asettaa lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalle kaksi vaikuttamistoimielintä. Järjestöyhteistyötä varten asetetaan valtuustokausittain **järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin**. Aluehallitus säättää sen toimintasäännön, jossa tehtävät määritellään tarkemmin. Aluehallitus on vahvistanut toimielimen kokoonpanon 28.3.2023. Samalla tavoin muodostetaan **palveluntuottajien vaikuttamistoimielin**, jonka kokoonpanon aluehallitus on vahvistanut

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta, työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta ja turvallisuuslautakunta vastaavat kukin oman alansa palveluiden kehittämiseen liittyvän järjestöyhteistyön koordinoinnista. Kaksi ensin mainittua lautakuntaa seuraa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaa omalla alallaan.

Keski-Suomen järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöytä on päättänyt antaa kumppanuuspöydästä paikan hyvinvointialueen edustajalle. Aluehallitus on nimennyt edustajan 20.12.2022.

Aluehallitus valitsee **tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatioiden (TKKI) neuvottelukunnan**. Se toimii aluehallituksen neuvoa antavana elimenä TKKI-kysymyksissä ja tulevaisuuden ennakoinnissa.

Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma

Järjestöyhteistyö korostuu palvelutarjottimen ja palvelukonseptin kehittämistyössä sekä palveluohjauksessa. Palvelutarjotinta kehitetään Omaks.fi -palvelun varaan, olemassa olevat varannot huomioiden (lähellä.fi, PTV) ja järjestöjen kanssa yhteistyötä tehden. Hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalähetteen kehittämistyössä järjestöyhteistyölle vahva tarve.

#ihmisenote

Keski-Suomen hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluevaltuusto on 29.11.2022 hyväksynyt järjestöavustusmallin osana hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa. Aluehallitus myöntänyt (30.8.2022) STEA-rahoitteisille järjestöille v. 2023 avustukset, yhteensä n. 660 000 euroa.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue voi myöntää avustuksia rekisteröidyille yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille toimintaan, jonka tavoitteena on Keski-Suomen hyvinvointialueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen. Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestöavustukset kohdentuvat toimintaan, joka kuuluu hyvinvointialueen toimintakentälle. Rajanvedosta kuntien tukemien toimintojen ja hyvinvointialueen tukevien toimintojen välillä neuvotellaan säännöllisesti alueen kuntien ja järjestöjen kanssa.

Vuoden 2023 avustuksissa korostettiin hyvinvointialueelle siirtymän turvaamista. Vuoden 2024 järjestöavustusten periaatteita valmistellaan uudelleen niin, että ne tukevat aiempaa selvemmin hyvinvointialueen strategian toimeenpanoa. Valmistelua käynnistetty järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimessä 24.4.2023.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Hakuaika toiminta-avustuksille oli 13.12.2022–8.1.2023. Aluehallitus päättänyt avustuksista 24.1.2023, toiminta-avustuksia myönnetty yhteensä 894000,00€. (Avustuspäätöksen korjaus 7.3.2023). (Avustuksen saajat ja summa löytyvät vain hyvinvointialueen kotisivun uutisesta).

Avustuslajit

Toiminta-avustukset myönnetään vuosittain toimintasuunnitelman mukaiseen toimintaan. Hyvinvointialueen tukema toiminta:

- Sotepalveluihin kiinnittyvä erityisliikunta- ja kulttuurihyvinvointityö
- Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kohderyhmilleen tarjoama toiminta ja psykososiaalinen tuki sekä pelastusalan järjestöjen jäsenistölleen tarjoama toiminta
- Soten lapsiperhepalveluihin kiinnittyvä toiminta
- Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kiinnittyvä toiminta
- Kriisityö ja kriisiapu
- Ikäihmisten ja muiden kotona asumisen tukemiseen liittyvä toiminta
- Sotepalveluihin kiinnittyvä työtoiminnan tukeminen
- Järjestöjen tarjoama toimintakyvyn tuki sotaveteraaneille ja -invalideille
- Pelastuslaitoksen toimintaan kiinnittyvä turvallisuus ja varautuminen
- Kylä- ja asukasyhdistysten turvallisuustyö

Kumppanuussopimuksilla rakennetaan pitkäkestoista yhteistyötä hyvinvointialueen ja keskeisten järjestökumppaneiden kanssa. Tavoitteena kumppanuussopimuksilla on viedä eteenpäin hyvinvointialuestrategian ja palvelustrategian tavoitteita. Kumppanuussopimuksessa sovittava avustus ei voi olla järjestön ainoa rahoituslähde. Hyvinvointialueen avustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuussopimus ei välttämättä sisällä suoraa taloudellista tukea.

Hankeavustuksilla hyvinvointialue osallistuu sellaisten alueellista, kansallista tai EU –rahoitusta saavien hankkeiden ja projektien rahoittamiseen, jotka tukevat hyvinvointialueen strategian ja palvelustrategian toteutumista.

Hyvinvointialue tukee järjestöjä myös **tarjoamalla tiloja** järjestöjen käyttöön maksuttomasti tai edullisesti.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialue- ja palvelustrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 21.11.2022. Siinä määritellään hyvinvointialueen arvot, päätavoitteet ja indikaattorit sekä painopistealueet. Lisäksi annetaan palvelulupaus ja linjataan palvelujen tuottamista. Hyvinvointialue- ja palvelustrategiaa tullaan täydentämään useilla alemman tason strategisilla asiakirjoilla, ohjelmilla ja suunnitelmilla, jotka konkretisoivat ja toteuttavat hyvinvointialue- ja palvelustrategian tavoitteita.

Hyte-neuvottelut

Hyte-neuvottelujen ajankohdasta ei tarkempia tietoja. Neuvottelut linkitetään hyvinvointisuunnitelman raportointiin ja päivitystyöhön.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Aluevaltuusto on hyväksynyt Etelä-Pohjanmaan alueellisen **hyvinvointikertomuksen 2021 ja hyvinvointisuunnitelman 2022–2025** 20.6.2022 ja **ehkäisevän päihdetyön alueellisen suunnitelman** sekä hyvinvointialueen **lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025** 21.11.2022. Järjestöyhteistyö huomioidaan jokaisessa asiakirjassa.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman raportointi- ja päivityssuunnitelma on hyväksytty yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa 23.2.2023. Suunnitelman vuosikello ulottuu vuoteen 2025 asti.

Hyvinvointialueen osallisuutta ja osallisuusmallia edistävä ryhmän valmisteleva **osallisuusohjelma** on valmistumassa. Järjestöyhteistyötä tarkastellaan sen osana. Osallisuuden edistämiseksi on laadittu periaatteet: pysähdy, kysy, kuuntele ja toimi yhdessä. (Yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 23.2.2023).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueellisista rakenteista on laadittu kuvaus (Yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 23.2.2023).

#ihmisenote

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Etelä-Pohjanmaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho sekä vastaa järjestämislaissa mainituista neuvotteluista. Lisäksi se vastaa mm. yhteistyöstä muiden alueen toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä suunnittelee toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksien ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi.

Aluehallituksen vastuulla päättää (järjestö)avustuksista. Järjestövetoisen **järjestöneuvoston** yhtenä tehtävänä toimia järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyötahona, hyvinvointialueella edustaja neuvostossa.

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa

Järjestöt huomioitu laajasti hankesuunnitelmassa. Järjestöyhteistyö mainitaan useissa eri kohderyhmiin kohdentuvissa tavoitteissa ja toiminnoissa. Digitukea antavat "digiagentit" tulevat tekemään järjestöyhteistyötä jalkautuvassa työssä. Järjestöjä tuetaan, kun ne kuvaavat toimintojaan palvelutarjottimelle.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusten myöntämisperiaatteet hyväksytyt aluehallituksessa 28.11.2022.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialueavustaa sen lakisääteisiä tehtäviä tukevaa ja täydentävää järjestötoimintaa, joka pitää sisällään sote-palveluiden kiinteän tukitoiminnan, hyvinvointialueen asiakkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistävän toiminnan silloin kun toiminta on alueellisesti kattavaa tai ylikunnallista. Avustusta voidaan myöntää hakijalle, jonka kotipaikka ja toiminta ovat Etelä-Pohjanmaalla tai jonka säännöllinen toiminta sijoittuu Etelä-Pohjanmaan alueelle.

Tällaisia toimintoja ovat mm. sote-palvelujen kiinteä tukitoiminta, ikääntyneiden kotona asumisen tuki, kriisi- ja väkivaltatyö, terveysneuvonta, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien seksuaaliterapia, kehitysvammaisten toimintakyvyn tuki, etsivä työ, sosiaalinen kuntoutus (pl. nuoret), pelastusala, päihdeongelmaisten tuki, mielenterveyskuntoutujien tuki, sote-järjestöjen verkostojärjestö sekä potilas-, vammais-, omais- ja kriisityötä tekevien järjestöjen toiminta (vertaistuki, neuvonta ja ohjaus).

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Haku oli tammikuussa 2023. Aluehallitus myönsi ensimmäiset avustukset 16.1.2023 (hakuajan vielä ollessa auki), yhteensä 117600,00€. Lisää myöntöpäätöksiä aluehallitus teki 21.2.2023, jolloin avustuksia myönnettiin yhteensä 89750,00€. (Tarkennuksia 9.5.2023).

Avustuslajit

Toiminta-avustuksilla tuetaan järjestöjen toimintaa, joka täyttää seuraavat kriteerit:

- Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin
- Toteuttaa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman strategisia painopisteitä
- Täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveystalv palveluja
- Järjestöt voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti
- Palvelee koko hyvinvointialueen tai useamman sote-palvelualueen asukkaita asukkaiden palvelutarpeiden mukaisesti

Kumppanuusavustus voi olla rahallista tukea järjestöille, jolloin hyvinvointialueen avustus on toimintaa täydentävä julkisen rahoitus sote-järjestölle (esim. STEA-rahoitus). Lisäksi kumppanuusavustus voi olla tukea lausunnon antamiseen, asiantuntijatuen tarjoaminen järjestöjen käyttöön tai toimitilojen tarjoamista sote-järjestöjen käyttöön tai asukkaiden ohjaamista järjestötoimintaan.

Pohjanmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialuestrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 12.9.2022. ja palvelustrategia 16.12.2022. Hyvinvointialuestrategiassa määritellään tiivistä hyvinvointialueen missio, visio ja tavoitteet. Lisäksi ylätasoisesti hahmotellaan tavoitteita edistäviä toimenpiteitä sekä nimetään mittarit, joilla edistymistä tullaan seuraamaan. Palvelustrategiassa taustoitetaan kansalliset lähtökohdat palveluiden järjestämiselle, kartoitetaan hyvinvointialueen hyvinvoinnin tilannetta ja hahmotetaan pääpiirteissään eri ikäryhmien palvelurakenteet.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Aluevaltuusto on hyväksynyt **alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2023–2025** 16.12.2022. Asiakirja pitää sisällään myös lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitämisen suunnitelman. Hyvinvointisuunnitelma määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työnjaon alueen ja kuntien välillä. Järjestöt ja kolmas sektori mainitaan suunnitelmassa yhteistyötahona. Kolmas sektori on määritelty vastuutahoksi (yhdessä hyvinvointialueen ja kuntien kanssa) usean tavoitteen toteuttamisessa.

Hyvinvointialue, Pohjanmaan liitto ja järjestöt ovat muodostaneet yhteisen tiimin kehittämään **osallisuuden rakenteita Sitra Lab -muutosohjelmassa**, joka kestää kevääseen 2023 asti. Huhtikuussa valmistui osallisuuden nykytilaselvitys.

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaoston tehtävänä mm. toimia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain tarkoitettuna hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona, vastata hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä eri tahojen (mm. yleishyödyllisten yhteisöjen) kanssa, tukea hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita hahmotellaan hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyön periaatteissa, jotka on hyväksytty jaostossa 28.9.2022.

Prima Botnia – Hyvinvoiva Pohjanmaa

Kolmas sektori nostetaan yleisellä tasolla tärkeäksi kehittäjäkumppaniksi. Lisäksi järjestöt nimetty tärkeäksi yhteistyötahoksi työkykyohjelman laajentamisen työpaketissa, nuorten mielenterveyden varhaisen tuen ja sähköisen perhekeskuksen kehittämisessä.

Pohjanmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusten kriteerit hyväksytyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaostossa 25.1.2023

Avustettava toiminta

Pohjanmaan hyvinvointialue tukee järjestöavustuksilla yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää Pohjanmaan hyvinvointialueella sijaitsevilla kunnissa asuvien ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Avustettava toiminta toteuttaa hyvinvointialuestrategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja tavoitteita.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

Hakuaika oli 1.-31.3.2023. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto myöntänyt avustuksia 3.5.2023 yhteensä 164970,00€ (sisältää sekä toiminta- että kumppanuusavustuksia). Syksyllä avataan toiminta-avustusten lisähaku.

Avustuskriteereitä muokataan vuodelle 2024. Jaostossa ensimmäiset ehdotukset muokkauksista esillä 3.5.2023. Tavoitteena päättää kriteerit syksyllä ja toteuttaa vuoden 2024 avustushaku vuoden 2023 lopulla.

Avustuslajit

Hyvinvointialueen avustukset jakaantuvat kolmeen avustuslajiin: toiminta-avustukset, kumppanuusavustukset ja kerta-avustukset.

Toiminta-avustusta haetaan vuosittain määriteltynä hakuaikana maaliskuussa. Avustusten jakoperusteena toimii pisteytysmalli, jonka hyvinvointialue julkaisee hakuilmoituksen yhteydessä.

Hyvinvointialue tukee **kumppanuusavustuksella** harkinnan mukaan toimintaa, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta, ESR-hankerahoitusta Pohjanmaan ELY-keskukselta tai muilta vastaavilta rahoituskanavilta. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen.

Hyvinvointialue voi myöntää **kerta-avustusta** toimintaan, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaiseen, toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto hyväksynyt hyvinvointialueen strategian 13.6.2022. Se on tiivis asiakirja, jossa määritellään hyvinvointialueen strategiset tavoitteet ja niitä tarkentavat kriittiset menestystekijät. Onnistunut järjestöyhteistyö on yksi kriittisistä menestystekijöistä. Asiakirjaa täydennetään myöhemmin useilla ohjelmatasoisilla strategisilla kokonaisuuksilla. Palvelustrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 20.2.2023.

Hyte-neuvottelut

Suunnitelmana on, että hyvinvointialueen alueneuvottelukunta yhdessä hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunnan kanssa pitää strategisen tason HYTE -neuvottelut vuosittain kevään aikana. Neuvottelujen valmistelusta vastaa hyvinvointialueen TKIO ja osallisuus vastuualue ja alueen HYTE -koordinoijien yhteistyöryhmä yhteistyössä hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointityöryhmien kanssa. Neuvotteluissa syntyy yhteinen käsitys HYTE -toiminnasta, joka tuodaan alueen ja kuntien hyvinvointisuunnitelmiin. Käytännön konkreettisista toimintamalleista sovitaan erillisillä sopimuksilla.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Keski-Pohjanmaan **hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa** on hyväksytty aluevaltuustossa 3.4.2023. Hyvinvointialue on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa. Hyvinvointialue on 5/2023 ottanut koekäyttöön Polis-kyselyalustan, jolla toteutetut keskustelut ja kyselyt tuottavat tietoa päätöksenteon käyttöön.

Keski-Pohjanmaan **hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023-2025** on hyväksytty hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunnassa 9.5.2023. Suunnitelman (ja palvelustrategian) yhtenä painopisteenä on järjestöjen, kuntien, alueen yritysten ja kolmannen sektorin palveluiden hyödyntäminen entistä laajemmin.

Asiakaskokemuksesta, -palautteesta ja asukaslähtöisestä palveluiden kehittämisestä on koostettu **vuosiraportti 2022** (vammaisneuvosto 3/2023), jossa osallisuutta tarkastellaan eri näkökulmista. Järjestöt asiakaskokemuksen tallentamiskanavana mm. vaikuttamistoimielinten kautta sekä hyvinvointialueen kokemusaamisen hyödyntämisen työkokonaisuudessa.

Hyvinvointialueella on käynnissä vielä vuoden 2023 ajan hanke: **Meidän mielessä - Mielenterveysosaamisen vahvistaminen Keski-Pohjanmaan kunnissa**, jossa eri tavoin vahvistetaan mielenterveystyötä, järjestöyhteistyö huomioiden.

#ihmisenote

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP Keski-Pohjanmaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hallintosäännössä eri hallintoelinten tehtäviä yksilöity niukasti.

Hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunnan tehtävänä mm. edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) toteutumista yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Lakisäateisten vaikuttamistoimielinten rinnalla **alueneuvottelukunta** koordinoi hyvinvointialueen, kuntien, Keski-Pohjanmaan liiton ja järjestöjen yhteistoimintaa. Alueneuvottelukunnassa 2 kolmannen sektorin edustajaa.

Hyvinvointialueen **asiakasraadin** toimintasääntö on hyväksytty aluehallituksessa 6.3.2023. Asiakasraati muodostetaan elinkaarimallilla, samalla alueen maantieteellistä kattavuutta tavoitellen. Raadin päätehtävä on seurata hyvinvointialueen palvelujen laatua, saatavuutta ja saavutettavuutta.

Keski-Pohjanmaan kestävä kasvu (RRF)

Järjestöt tunnistettu yleisellä tasolla tärkeäksi yhteistyötahoksi, järjestöillä edustus hankejohtoryhmässä. Järjestöjen digipalveluita halutaan hyödyntää tiiviimmin sote-palveluissa. Järjestöyhteistyöstä erityinen maininta ikäihmisten suun terveyden hoitoon liittyen. Palvelutarjottimen kehittämisessä järjestötoimintoja ei mainita.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Aluehallitus hyväksynyt järjestöavustusten periaatteet ja avustamisen prosessikaavion 5.12.2022. Hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunta päättää avustusmallin käytänteistä ja hakuaikataulusta.

Avustettava toiminta

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue tukee järjestöavustuksilla yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää keskipohjalaisten ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja/tai turvallisuutta. Toiminnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen palveluketjujen ja -kokonaisuuksien vahvistamista ja monipuolistamista yleishyödyllisellä toiminnalla. Avustettava toiminta toteuttaa hyvinvointialueen strategisia painopisteitä ja periaatteita. Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.

Hakuaika, myönnetyt avustukset

A0vustukset olivat haettavana 22.2.2023-13.3.2023. Avustushakemusten pisteytys hyväksytty hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunnassa 16.2.2023. Lautakunta jakanut avustukset 13.4.2023, toiminta-avustusten kokonaissumma 85000,00€ ja kerta-avustusten 2850,00€. Kerta-avustuksiin avataan syksyllä toinen hakukierros.

Avustuslajit

Toiminta-avustusta voi hakea vuosittain erikseen määriteltynä hakuaikana.

Kerta-avustukset: Hyvinvointialue voi myöntää kerta-avustusta toimintaan, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Tämän lisäksi on olemassa **toiminnallista yhteistyötä tukevaa toimintaa**. Tähän kuuluu muun muassa yhteistyö hyvinvointialueen viranhaltijoiden ja työntekijöiden kanssa järjestöjä tukevissa asioissa.

Yleisten avustusten rinnalla hyvinvointialue voi solmia **avustusperusteisia kumppanuussopimuksia** järjestöjen kanssa. Sillä tähdätään pitkäkestoiseen yhteistyöhön ja toimintaan, joka tukee palveluita ja/tai hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kumppanuudessa järjestöltä edellytetään myös muuta rahoitusta, esimerkiksi STEAlta tai ELY-keskukselta.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto hyväksynyt **hyvinvointialuestrategian** 2.5.2022, ja se sisältää myös **palvelustrategian**. Asiakirjassa määritellään 12 strategista periaatetta ja niitä konkretisoivia toimenpiteitä sekä indikaattorit, joilla strategian onnistumista seurataan. **Sote-palveluiden järjestämissuunnitelmassa** asetetaan strategiaa konkreettisemmin tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamiselle eri palvelualoilla vuosina 2023–2025. Suunnitelma on hyväksytty aluevaltuustossa 17.10.2022.

Hyte-neuvottelut

Hyvinvointialue kävi neuvottelut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä yhdyspintatoiminnasta järjestöjen ja seurakuntien kanssa tammikuussa 2023. Aiheina olivat erityisesti hyvinvointikertomus, yhteistyörakenteet ja avustukset. Hyvinvointialue on neuvotellut kuntien kanssa erikseen.

Neuvotteluiden toteutustapaa kehitetään vuoden 2023 aikana.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen **hyvinvointikertomus 2022** on hyväksytty aluehallituksessa 17.5.2023. Kertomuksen aineistoissa kysely ”Minun arkeni ja elämäni”. Siinä yhtenä vastaajajoukkona järjestöjen edustajat, joiden vastaukset kaikissa arvioitavina olleissa arjen osa-alueissa (17 kpl) olivat toisia vastaajajoukkoja kielteisemmät. Tavoitteena on saada **hyvinvointisuunnitelma 2024-2025** valmiiksi vuoden 2023 lopulla.

Hyvinvointialueen osallisuus-, vuorovaikutus- ja hyvinvointiohjelma (OSUVA) on valmisteltavana. Ohjelmassa määritellään malli järjestöyhteistyölle.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Pohjois-Pohjanmaa

Järjestöille tärkeät rakenteet

Yhdyspintalautakunta päättää mm. myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta määrärahojen puitteissa, ja edistää hyvinvointialueen ja kuntien, järjestöjen sekä muiden sidosryhmien yhteistyötä.

Aluehallituksen asettamat **alueelliset neuvottelukunnat** (6 kpl) mm. seuraavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä rajatuilla alueilla.

Hyvinvointialue on perustanut **järjestöyhteistyöryhmä JYRYn** lakisääteisen ja muun yhteistyön toteuttamiseksi. Maakunnalliset järjestöverkostot, pelastusalan järjestöt, maakuntaliiton järjestöneuvottelukunta, Oulun hiippakunta, kuntien järjestöyhdyshenkilöt sekä Pohteen sosiaali- ja terveystaluiden ja pelastustoimen järjestöyhdyshenkilöt saavat ryhmään edustajan. Yhteistyöryhmä järjestäytyy kesäkuussa 2023.

Hyvinvointialue järjestää muutaman kerran vuodessa etäyhteyksin toteutettavan **järjestöfoorumin**. Foorumi on avoin järjestöille ja seurakunnille sekä hyvinvointialueen ja kuntien järjestöyhdyshenkilöille, työntekijöille ja luottamushenkilöille sekä muille aiheesta kiinnostuneille. Järjestöfoorumeissa hyvinvointialue viestii yhteistyömahdollisuuksista, avustuksista ja tiloista.

Syksyllä 2022 on pilotoitu järjestöjen yhteistyötä sote- ja perhekeskusten kanssa. Keskuksissa on ollut nimetyt järjestöyhdyshenkilöt.

Digitaaliset palvelut hoitotakuun edistäjänä Pohjois-Pohjanmaalla POP-Digi-Hoitotakuu 2
Järjestöt huomioitu laajasti hankesuunnitelmassa. Järjestöyhteistyötä korostetaan useiden palvelupolkujen kehittämissuunnitelmissa (vertaistuki, kokemusasiantuntijat, digituki), päätavoitteena lisätä asiakkaiden ohjausta järjestötoiminnan piiriin. Palvelutarjottimen yhteyteen kehitetään hyvinvointilähetettä.

#ihmisenote

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusperiaatteet hyväksytyt yhdyspintalautakunnassa 23.9.2022. Lautakunta päättänyt 9.11. avustusmäärärahan jakautumisesta eri avustuslajeihin sekä avustushakemusten pisteytyksestä.

Avustettava toiminta

Hyvinvointialue tukee järjestöavustuksilla yleishyödyllistä toimintaa, joka edistää pohjoispohjalaisten ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja/tai turvallisuutta. Avustettava toiminta toteuttaa hyvinvointialuestrategian painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä. Toiminta- ja kerta-avustusten jakoperusteena toimii pisteytysmalli, jonka hyvinvointialue julkaisee hakuilmoituksen yhteydessä.

Hakuaika

Avustushaku oli avoinna 15.11. –14.12.2022. Yhdyspintalautakunta valmistellut myöntöpäätöstä 19.1.2023. Toiminta-avustuksia myönnetty 26.1.2023 ja kumppanuusavustuksia 16.3.2023 sekä 13.4.2023. Avustusmäärärahaa jaettu avustuslajeittain seuraavasti: kerta- ja kumppanuusavustukset yhteensä 516 452,30€, toiminta-avustukset 255 547,70€. Lisähaku asukkaiden sote-digiosaamisen lisäämiseksi 28 000 euroa ollut avoinna 18.4.-21.5.2023.

Avustuslajit

Toiminta-avustusta voi hakea vuosittain määriteltynä hakuaikana syksyisin.

Hyvinvointialue voi **kumppanuusavustuksella** tukea toimintaa, johon hakija hakee joko hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai ESR-hankerahoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii näin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja pyrkii ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-avustuksen tai ESR-rahoituksen ajalle.

Hyvinvointialue voi myöntää **kerta-avustusta** toimintaan, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen. Kerta-avustusta voi hakea ympäri vuoden.

Kainuun hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Kainuun hyvinvointialuestrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 21.11.2022. Strategia on tiivis asiakirja, jossa luodaan lyhyt katsaus lähtötilanteeseen ja määritellään pääpiirteissään hyvinvointialueen toimintaperiaatteet ja arvot. Palvelustrategia sisältyy hyvinvointialuestrategiaan. Palvelustrategiassa asetetaan tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden toteuttamiselle. Strategioiden toimeenpanoa ohjaava hyvinvointialueen järjestämissuunnitelma on hyväksytty 24.4.2023.

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Laajan **hyvinvointikertomuksen** 2020-2022 luonnos on ollut hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnassa 14.3.2023 ja 16.5.2023. Toinen osa eli **hyvinvointisuunnitelma** vuosille 2023-2025 on valmisteltavana.

Osallisuutta kehitetään Kainuussa Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa.

Aluevaltuusto on hyväksynyt **lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman** 21.11.2022 (laajempi keskustelu aluehallituksessa 14.11.2022). Suunnitelma on strateginen ja konkreettinen toimintaohjelma. Järjestöt on määritelty tärkeiksi yhteistyötahoiksi, joiden toimintojen on määrä tukea palvelujen toteutumista. Suunnitelmassa mainitaan useampia järjestöjä nimeltä, ja niitä on liitetty tulevien vuosien kehittämiskohteiden painopistealueille.

Kainuun kuntien ja hyvinvointialueen kotouttamisohjelma on valmistumassa (aluehallitus 12.12.2022). Yhteistyö eri toimialojen järjestöjen kanssa on suunnitelman keskiössä. Ohjelma määrittelee kotouttamisen tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä seurannan ja arvioinnin. Järjestöjen rooli on määritelty yksityiskohtaisesti eri tavoitteiden toteuttamisessa, ja ohjelmassa nimetään monia kotoutumisen saralla toimivia järjestöjä.

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta valmistelee ja kehittää osallisuuteen sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyviä asioita ja yhteistyötä kuntien, järjestöjen, elinkeinoelämän sekä muiden toimijoiden kanssa. Lautakunta myöntää järjestöavustukset talousarviossa hyväksytyjen määrärahojen puitteissa sekä hyväksyy kumppanuussopimukset, jotka liittyvät lautakunnan toimialaan. Lisäksi sen tehtäviin kuuluu asiakkaiden ja asukkaiden osallisuusmahdollisuuksien edistäminen.

Tulevaisuuslautakunta käsittelee hyvinvointialueen strategioita sekä ohjaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Kestävän kasvun Kainuu II

Järjestöyhteistyö kirjoitettu sisään eri kohderyhmiin kohdentuviin työpaketteihin. Hyte-palvelukonseptia kehitetään järjestöjen kanssa yhdessä pilotoiden. Palvelutarjottimen kehittämistyössä järjestöjä ei ole mainittu erikseen. Tarjotin kohdennetaan ensivaiheessa omaishoidon piiriin.

Kainuun hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Järjestöavustusten periaatteet ja avustushakemusten pisteytys on hyväksytty hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnassa 13.12.2022. Hyvinvointialue arvioi yhdistyksen avustuskelpoisuutta yhdistyksen sääntöjen perusteella.

Avustettava toiminta

Avustettava toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen järjestämävastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja tai pelastuspalveluja ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa. Tukemisella ja täydentämisellä tarkoitetaan hyvinvointialueen palveluketjujen ja -kokonaisuuksien vahvistamista ja monipuolistamista järjestöjen toiminnalla. Avustusta myönnettäessä käytetään hakuehdot täyttävien hakijoiden kokonaisarviointia ja pisteytystä.

Hakuaika

Järjestöavustukset olivat haettavana 9.1. –31.1.2023. Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta päätti avustusrahan kohdentamisesta eri avustustiloihin 17.1.2023. Lautakunta myönsi avustukset 14.3.2023, kumppanuusavustuksia yhteensä 75000,00€ ja toiminta-avustuksia 47200,00€.

Avustuslajit

Toiminta-avustusta haetaan hakemuksessa määriteltyyn yhdistyksen toimintaan ilmoitettuna hakuaikana.

Kerta-avustusta voidaan hakea toimintaan, jolla vastataan äkilliseen, toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Kumppanuusavustuksella voidaan tukea toimintaa, johon järjestö saa tai hakee rahoitusta sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta tai ESR-hankerahoitusta Kainuun ELY-keskukselta. Yhdistys voi hakea kumppanuusavustusta myös kunnilta, jolloin hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen ja harkintansa mukaan pyrkii ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-avustuksen tai ESR-rahoituksen ajalle.

Hyvinvointialue voi tarjota hallinnassaan olevia **toimitiloja** mahdollisuuksien mukaan sosiaali- ja terveysalan sekä pelastusalan yhdistysten käyttöön maksutta.

Lapin hyvinvointialue: Hyte ja osallisuus

Hyvinvointialuestrategia

Aluevaltuusto on hyväksynyt **hyvinvointialuestrategian 6.2.2023**. Siinä esitetään visio vuoteen 2030, missio, arvot ja viisi strategista painopistealuetta strategiakaudelle 2023-2025 sekä kärkitoimenpiteet ensimmäiselle strategiavuodelle 2023. Järjestöt ja järjestöyhteistyö on huomioitu eri kohdin strategiaa. Vuoden 2023 aikana strategiaa edistetään toteuttamisohjelmalla, jossa on viisi ohjelmakokonaisuutta (hyte, osallisuus, palvelustrategia, henkilöstö, palvelutasopäätös).

Hyte-neuvottelut

Neuvottelujen ajankohdasta ei tietoja.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Hyvinvointialueen **osallisuusohjelmaa** valmistellaan hyvinvointialuestrategian toteuttamisohjelmatyönä. Vuodelle 2023 on hyväksytty suppeampi osallistumisen ja vaikuttamisen toimenpidesuunnitelma osallisuus- ja asiakkuuslautakunnassa 2.3.2023.

Hyvinvointialue on mukana Sitran **Asukasosallistuminen hyvinvointialueilla** -kokeilun II-vaiheessa. Kokeilun puitteissa hyvinvointialueella toteutetaan asukaspaneeli, jonka kohderyhmäksi otetaan ikäihmiset.

Hyvinvointialue on valmistelemassa **alueellista hyvinvointi- ja turvallisuuskertomusta sekä hyvinvointisuunnitelmaa**, jonka on määrä valmistua keväällä 2023. Vuodelle 2023 on laadittu suppeampi toimenpidesuunnitelma.

Lapin hyvinvointialue: Rakenteet

RRP
Lappi

Järjestöille tärkeät rakenteet

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta toimii hyte-vastuutahona. Se vastaa hyte-yhteistyöstä muiden toimijoiden, kuten yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa, sekä edistää hyte-edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia. Lautakunta vastaa vuosittaisista hyte-neuvotteluista kuntien sekä muiden toimijoiden kanssa, ja sen tehtäviin kuuluu valmistella aluehallitukselle esitys hyvinvointikertomukseksi ja -suunnitelmaksi yhteistyössä alueen kuntien kanssa.

Lisäksi lautakunta päättää järjestöjen toiminta-avustuksista. Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksista se päättää siltä osin, kun niihin sisältyy hyvinvointialueen rahoitusta. Muut kumppanuus- ja yhteistyösopimukset saatetaan lautakunnalle tiedoksi.

Osallisuus- ja asiakkuuslautakunnan tehtävänä on muun muassa tukea asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

VASA 2 – Vahva sote Lapin hyvinvointialueelle

Järjestöt huomioitu hankesuunnitelmassa useissa kohdin. Järjestötietoa tullaan kokoamaan palvelutarjottimelle, lähellä.fi -palvelun järjestötieto tunnistettu tärkeäksi tietovarannoksi.

Hyvinvointilähetetoimintaa pyritään vahvistamaan.

#ihmisen sote

Lapin hyvinvointialue: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta hyväksynyt 14.6.2022 hyvinvointialueen yleiset avustusperiaatteet, ja lautakunta on tarkentanut niitä sekä määritellyt avustuskäytännöt 28.2.2023.

Avustettava toiminta

Avustuksia voidaan myöntää lappilaisille tai Lapissa toimiville rekisteröidyille yhdistyksille. Järjestöavustuksilla ja järjestöjen kanssa tehtävillä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksilla tuetaan järjestöjen hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävää toimintaa. Avustettavan tai muulla yhteistyösopimuksella tuettavan toiminnan tulee edistää Lapin hyvinvointialueen strategian ja palvelustrategian, alueellisen hyvinvointisuunnitelman sekä muiden toimintaa ohjaavien asiakirjojen tavoitteiden toteutumista. Avustusta voi hakea yksittäinen järjestö tai useampi järjestö yhdessä.

Hakuaika

Toiminta-avustusten haku oli 3.-17.5.2023. Kerta-avustuksissa jatkuva haku. Kumppanuus- ja yhteistyösopimukset solmitaan tapauskohtaisesti neuvotteluissa. Kumppanuusaloitteita pyydetty järjestöiltä 5/2023.

Avustuslajit

Toiminta-avustuksia voidaan myöntää järjestön perustehtävän mukaiseen toimintaan. Avustettavan toiminnan tulee olla hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävää sekä tukea hyvinvointialueen järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluita. Tällaiseksi toiminnaksi lasketaan sosiaali- ja terveystoimintaan liittyvä ja sitä tukeva järjestölähtöinen toiminta, muun muassa vertaistuki, neuvonta, kriisiytyö ja muu auttaminen, toipumista tukeva toiminta, kurssit, valmennukset ja leirit, kokemusosaaminen, palveluketjujen yhteiskehittäminen ja muu vastaava järjestölähtöinen toiminta.

Kerta-avustuksia voidaan myöntää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään sekä sosiaali- ja terveyspalveluita tukevaan toimintaan, jolla vastataan äkilliseen tai ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen

Avustusperustaisia kumppanuussopimuksia voidaan tehdä sellaisen toiminnan tukemisesta, joka tukee olennaisesti hyvinvointialueen järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Avustettava toiminta voi toteutua yhden tai useamman Lapin kunnan alueella. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että avustettavan toiminnan perusrahoitus perustuu STEA-avustukseen, ESR-hankerahoitukseen, ELY-keskuksen myöntämään avustukseen tai muuhun vastaavaan rahoitukseen.

Muita kumppanuussopimuksia voidaan tehdä sellaisen toiminnan tukemisesta, joka tukee olennaisesti hyvinvointialueen järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Hyvinvointialueen tuki järjestölle on muuta kuin rahallista tukea.

Sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyviä yhteistyösopimuksia voidaan tehdä sellaisesta toiminnasta, joka on hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluita tukevaa ja tarkoituksenmukaisesti täydentävää palvelua.

Helsingin kaupunki: Hyte ja osallisuus

Palvelustrategia

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan **palvelustrategia 2023–2025** on hyväksytty 16.11.2022. Kaupunki näkee palvelustrategian ennen kaikkea palvelujen järjestäjän strategiana, jossa päätetään sen järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet sekä tavoitteet palvelujen toteuttamiselle. Strategisille tavoitteille laaditaan konkreettiset toimenpiteet ja seurantamittarit toimintasuunnitelmissa.

Palvelustrategiassa määritetään mm. visio, järjestäjän lupaukset ja neljä temaattista kokonaisuutta, jotka muodostavat toiminnan ja sen kehittämisen painopisteet.

Kaupungin visioon sisältyy, että järjestöillä on erityinen tehtävä asukkaiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisuuden vahvistamisessa. Palvelustrategia korostaa vahvasti tiivistä järjestöyhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. Ulkoisista palvelutuottajista pyritään tunnistamaan keskeisimmät yhteistyökumppanit palveluiden laadun ja yhdenmukaisuuden kehittämistyön edistämässä.

Ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet, mallit

Helsingin **hyvinvointisuunnitelma** 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2022. Sen toteuttamista koordinoi hyte-ohjausryhmä.

Hyte-neuvottelut

Hyvinvointialueiden tavoin Helsingin kaupungin on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa eri tahojen (HUS, muut julkiset toimijat, järjestöt yritykset) kanssa. Neuvotteluille on laadittavana malli, jossa järjestöjen osallistuminen toteutetaan järjestöneuvottelukunnan kautta.

Järjestöille tärkeät rakenteet

Kaupungin hallinnossa sosiaali- ja terveysalan järjestöasioita käsiteltiin vuoden 2022 loppuun asti kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa. Vuodesta 2023 alkaen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan avustuksista päättää **sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta**. Järjestöyhteistyön kaupunkiyhteisen kehittämisen koordinaatio on **kaupunginkanslian osallisuusyksikössä**.

Kaupungin **järjestöneuvottelukunta** on perustettu ja aloittanut toimintansa 2/2023. Sen tehtävänä on vahvistaa järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaupunginorganisaatiossa **hyte-ohjausryhmän** johdolla, sen alaisuudessa työskentelevät **hyte-koordinaattori ja hyte-sihteerit**. Kaupunki vetää useita hyte-verkostoja, joista osa monialaisia ja osa kohdennettu tiettyyn ikäryhmään ja toimintaan.

Helsingin soteperen kestävän kasvun hanke vuosille 2023–25
Digitaalisen hyte-palvelutarjottimen kehittämistyössä järjestöillä vahva rooli: järjestötoimintaa halutaan tarjottimelle laajasti eri toimialoilta, ja HyTe ry mukana tarjottimen kehittämistyössä.

Helsinki: Järjestöavustukset

Päätös avustuksista

Helsingin kaupunki jakaa järjestöavustuksia eri toimialoilta. Kaupunginhallitus on päättänyt avustuskriteerit kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon- ja pelastustoimen vuoden 2023 avustuksille 26.9.2022. Avustukset jaettu kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaoston päätöksellä 5.12.2022.

Avustettava toiminta

Kaupunki on määritellyt kaikille toimialoille yhteiset avustusperiaatteet ja menettelytavat.

Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää avustuksia myöntävän toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustuksiin tuetaan toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin omaa palvelutarjontaa. Avustusta myönnettäessä merkitystä annetaan avustettavan toiminnan suunnitelmallisuuteen, laajuuteen ja tuloksiin, palvelujen laatuun sekä yhteisön asiantuntemukseen, hakijan omaan rahoitusosuuteen sekä kaupungin edellisinä vuosina myöntämien avustusten käyttötarkoituksen toteutumiseen.

Hyte- ja sotepe-avustuksissa yleisperiaatteena on, että avustuksen piiriin hyväksyttävän toiminnan tulee tukea voimassa olevan kaupunkistrategian ja kaupunginvaltuuston hyväksymän lakisääteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Hakuaika

Vuoden 2023 avustuksista on tehty päätökset 5.12.2022 uudistusjaostossa, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan avustuksia myönnetty yhteensä 1369000,00€. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksia myönnetty yhteensä 4640700,00€ (KH 12.12.2023).

Hyte- ja sotepe-avustusten avustuskriteerit

- Avustuksilla tuetaan helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää sekä hyvinvointieroja kaventavaa toimintaa.
- Avustusten jakamisessa kiinnitetään huomiota järjestöjen yleishyödyllisyyteen, toiminnan vaikuttavuuteen sekä järjestöjen omavaraisuuteen.
- Avustuksen saajalla tulee olla omaa varainhankintaa tai muuta toimintaresurssia (esim. vapaaehtoistyö), jotta toiminta ei kokonaan ole yhden ulkoisen rahoittajan tuen varassa.
- Avustus kohdennetaan pääsääntöisesti välittömään auttamis- ja tukemistoimintaan, joten välillistä järjestötyötä, kuten yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa ja järjestön tunnetuksi tekemistä, ei ensisijaisesti avusteta eikä myöskään järjestötoiminnan hallinnollisia ja vieraanvaraisuuteen liittyviä kuluja (esimerkiksi kokouskulut, tarjoilut, toimistotarvikkeet, kalusteet, ATK, internet, AV-laitteet, puhelin, posti, matka- tai päivärahat, henkilökunnan koulutus, julkaisujen tilaaminen tai tuottaminen, korjausrakentaminen ja remontointi, yleiset kiinteistöhoitokulut) eikä sellaisia ajanvietteeseen liittyviä kuluja, jotka järjestön tai osallistujien voidaan katsoa pystyvän kustantamaan itse (esim. luentopalkkiot, juhlat ja retket).
- Avustuksia ei myönnetä kertaluontoiseen toimintaan. Toiminnan tulee olla pitkäjänteistä ja jatkuvamuotoista.
- Avustusta ei myönnetä uskonnolliseen tai poliittiseen toimintaan, eikä sellaiseen toimintaan, johon hakija saa muuta Helsingin kaupungin avustusta.
- Pelastustoiminnan avustukset kohdennetaan järjestöille, joiden toiminta kytkeytyy onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan tai väestönsuojelun edistämiseen Helsingin kaupungissa

